

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správa o stave a výsledkoch ekonomickej diplomacie za rok 2019

Bratislava január 2020

OBSAH

Úvod

1.	Súhrnné hodnotenie ekonomickej diplomacie v roku 2019	3
1.1.	Bilaterálna spolupráca	4
1.2.	Multilaterálna ekonomická diplomacia	13
1.3.	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)	17
1.4.	Prierezové a globálne témy s ekonomickým vplyvom	17
1.5.	Podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti vedy, výskumu a inovácií	18
1.6.	Aktivity zamerané na podnikateľskú a odbornú verejnosť	20
1.7.	Podnikateľský sektor a rozvojová spolupráca	22
2.	Výzvy a úlohy budúceho obdobia	23
2.1.	Služby pre podnikateľskú a odbornú verejnosť	23
2.2.	Podpora vedy, výskumu a inovácií	24
2.3.	Prierezové a globálne témy	25
3.	Inštitucionálna spolupráca v oblasti ekonomickej diplomacie	26
3.1.	Ministerstvo hospodárstva SR	26
3.2.	Slovenská agentúra na podporu investícií a obchodu (SARIO)	28
3.3.	Slovak Business Agency	29
3.4.	Ministerstvo financií SR	30
3.5.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR	31
3.6.	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	34
3.7.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	36
3.8.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	37
3.9.	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPVII)	38
3.10.	Slovenská akadémia vied	39
3.11.	Ekonomická univerzita Bratislava	39

Úvod

Význam ekonomického rozmeru diplomacie, ako strategického nástroja na presadzovanie štátnych záujmov a záujmov podnikateľských subjektov, exponenciálne rastie. Jej premennými sú rozkolísanie multilaterálneho rámca obchodovania i celkovej svetovej stability, vplyv digitálnej revolúcie na formovanie globálneho poriadku a bezpečnosti, brexit, čínsky projekt Nová hodvábna cesta, či trasovanie energonosičov. Realizácia tejto priority zahraničnej politiky SR sa v roku 2019 popri tradičných prioritách ako sú diverzifikácia exportných možností, internacionalizácia slovenských podnikov a podpora prílevu priamych zahraničných investícií osobitne zamerala na nové výzvy spojené s priemyslom 4.0, digitalizáciou a inováciami. Vychádzala pritom z geopoliticko-ekonomických daností SR a medzinárodných záväzkov.

Zachytenie moderných vývojových megatrendov nadobúda osobitný význam v období spomaľovania globálneho ekonomického rastu, obzvlášť keď podstata tohto spomalenia nemá len hospodárske príčiny. Pre menší štát ako Slovensko s limitovanými zdrojmi je podstatné pristupovať k nim kreatívne a inovatívne. V nasledujúcom období bude narastať význam prehľbovania medzinárodnej spolupráce, udržateľnosti existujúcich a rozvoji nových slovenských priemyselných odvetví v kontexte vývoja disruptívnych technológií, ako aj správne vyhodnocovanie dynamiky medzinárodného hospodársko-politického vývoja a kontextu vyostrojúcich sa obchodných sporov.

Pre pôsobenie ekonomickej diplomacie (ED) preto osobitný význam nadobúda podpora a rozvoj multilaterálneho ekonomického systému s dôrazom na dodržovanie pravidiel svetového obchodu. V roku 2020 sa očakáva post-brexitová redefinícia hospodárskych vzťahov medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom.

1. Súhrnné hodnotenie ekonomickej diplomacie v roku 2019

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky v roku 2019 využívalo kompetencie v oblasti ekonomickej diplomacie na cieľavedomé presadzovanie obchodno-ekonomických záujmov SR v zahraničí. Ekonomická diplomacia je **integrálnou súčasťou výkonu zahraničnej politiky** každého zastupiteľského úradu a preniká do výkonu činnosti každého diplomata. Za výkon ekonomickej diplomacie zodpovedalo 76 diplomatických misií SR - 68 zastupiteľských úradov (ZÚ), 8 generálnych konzulátov (GK) a 8 stálych misií (SM), ktoré riešili otázky ekonomickej diplomacie z pohľadu multilaterálnej spolupráce. V rámci siete ekonomickej diplomacie pôsobilo na ZÚ a GK 58 ekonomických diplomatov (z toho 16 diplomatov s kumulovanými agendami).

Sieť ekonomickej diplomacie v roku 2019:

- poskytla **poradenské služby pre 3 242 firiem**, čím sme takmer zdvojnásobili poradenské služby v porovnaní s minulým rokom (1728 v roku 2018),
- uskutočnila **353 prezentačných podujatí** v zahraničí, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje nárast o 74 prezenčných podujatí,
- aktívne sa zúčastnila na **195 výstavách a veľtrhoch v zahraničí** a podporila účasť slovenských podnikateľských subjektov (v roku 2018 sa uskutočnilo 198 výstav a veľtrhov v zahraničí),
- zabezpečila **125 podnikateľských misií** priamo, alebo v súčinnosti so SARIO a SOPK, čo v medziročnom vyhodnotení vykazuje nárast o 19 nových podnikateľských misií,
- realizovala, resp. participovala na **159 fórach a podujatiach**, zameraných na **spoluprácu v oblasti vedy a výskumu** (201 v roku 2018),

- realizovala **32 nových projektov** financovaných z Projektovej schémy ekonomickej diplomacie MZVEZ SR, čo znamená nárast v porovnaní s rokom 2018 o 9 nových projektov.

Jednou z priorít ekonomickej diplomacie v roku 2019 bola podpora zahraničného obchodu. Porovnanie objemu vývozu a dovozu za prvých desať mesiacov roka 2018 a roka 2019 dokazuje, že slovenská ekonomika si naďalej zachováva svoj exportný charakter. Zo SR sa **vyviezol** tovar v hodnote 67 307,0 mil. eur. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2018 sa zvýšil celkový vývoz o 2,2 % (66 391,6 mil. eur v roku 2018).

Rok 2019 priniesol nové výzvy pre ekonomickú diplomaciu z dôvodu predsedníctva SR v OECD a OBSE. Medzi najdôležitejšie témy patrili dialóg so zainteresovanými ústrednými orgánmi štátnej správy (MH SR, MF SR, MV SR...) a ďalšími subjektami k téme brexitu, ku zvyšovaniu zapájania podnikateľského sektora do oficiálnej rozvojovej spolupráce (ODA), či k novým výzvam napríklad v inováčnej diplomacii a v súvislosti s nedostatkom kvalifikovanej pracovnej sily v SR. K trvalým úlohám ED patrili témy medzinárodnej spolupráce v oblasti energetiky, vedy, výskumu a inovácií, podpore inovačného ekosystému SR, či aktívnej a inovatívnej prezentácie cestovného ruchu SR. Ciele sa darilo úspešne naplňať vďaka prepojeniu ekonomickej diplomacie s podnikateľskou sférou, ktorú zabezpečovali koordinačné subjekty tvorené zástupcami štátnej správy a podnikateľského sektora: Rada vlády SR na podporu exportu a investícií, Rada pre strategické riadenie, koordináciu a kontrolu činnosti SARIO a Medzirezortná koordinačná skupina pre brexit.

1.1. Bilaterálna spolupráca

Ekonomická diplomacia MZVEZ SR vychádzala z plnenia Zamerania ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do roku 2020, v rámci ktorej rezort diplomacie podnikal kroky k zintenzívňovaniu vzťahov a k diverzifikácii exportných možností, ako aj na podporu prílevu priamych zahraničných investícií a propagáciu SR ako atraktívnej destinácie. Samostatný dôraz bol venovaný podpore rozvoja odvetví s vyššou pridanou hodnotou, vrátane perspektívnych oblastí špecializácie (automobilový priemysel, informačno-komunikačné technológie/IKT a procesné inovácie). Popri tom bola pozornosť zameraná aj na identifikáciu trendov v kľúčových odvetviach ekonomiky a výmenu skúseností štátneho a súkromného sektora v oblasti ich riadenia. Ekonomická diplomacia využívala pre rozvoj hospodárskych vzťahov aj sieť 192 honorárnych konzulátov, z ktorých 18 - deväť v Afrike, šesť v Európe a tri v Amerike - pribudlo v roku 2019.

Krajiny Európskej únie, USA, Kanada

Zastupiteľské úrady pravidelne prezentovali ekonomický potenciál Slovenska na seminároch, konferenciách, veľtrhoch a výstavách. Zrealizovaných bolo viacero sektorovo zameraných podnikateľských misií doma aj v zahraničí, organizovaných či už pri príležitosti oficiálnych návštev ústavných činiteľov, alebo v spolupráci s ďalšími partnermi, napr. so Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou (SOPK) a Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO). Z nich možno vyzdvihnúť **podnikateľské misie realizované v Bulharsku, Estónsku, Francúzsku, Chorvátsku, Islande, Litve, Lotyšsku, Monaku, Nórsku, Poľsku, Portugalsku, Rakúsku, či Spojenom kráľovstve (UK)**. Pri príležitosti 4. samitu **Iniciatívy Trojmorja v Slovinsku**, a taktiež popri stretnutí predsedov vlád **Číny (CN)** a krajín **strednej a východnej Európy v Dubrovniku**, sa uskutočnili biznis fóra. Na Slovensku sme privítali **podnikateľské misie z Dánska, Chorvátska, Talianska a z regiónov Saska a Valónska**.

Spomedzi našich obchodných partnerov si najvýznamnejšiu pozíciu stabilne udržiava **Nemecko**. Z proexportných a investičných aktivít v súvislosti s týmto partnerom je potrebné spomenúť účasť slovenských podnikateľských subjektov na veľtrhoch v Nemecku: veľtrh ANUGA v odvetví potravinárstva, medzinárodný autosalón IAA vo Frankfurte, či Hannover Messe zameraný na elektrotechnický priemysel. Vo vzťahu k **Francúzsku** predstavovalo základ obchodno-ekonomickej diplomacie aj v roku 2019 napĺňanie Akčného plánu strategickej spolupráce SR a FR na roky 2018-2022. Spolupráca pokračovala vo sfére obchodu, pôdohospodárstva, priemyslu, digitálnej ekonomiky a inovácií, či v problematike Európskej batériovej aliancie. Vyvrcholením aktivít v oblasti špičkových technológií v rádiolokácii a aviatike bolo podujatie Slovak Space Tech Day v Košiciach v súčinnosti s francúzskou spoločnosťou Thales. Z podujatí v našich susedných krajinách možno spomenúť významný energetický veľtrh Powerdays 2019 v **Rakúsku**, na ktorom boli prezentované slovenské technologické kapacity. Impulz pre posilnenie vzťahov s **Českou republikou** priniesla už tradičná účasť na medzinárodnom strojárskom veľtrhu v Brne prostredníctvom národného stánku SR. Za významné podujatie zamerané na spoluprácu v oblasti vedy, výskumu a inovácií možno označiť kooperačné rokovania s českým technologickým zoskupením Czech.up k inovatívnym verejným službám a zdieľaniu dobrej praxe v krajinách V4. Ekonomická diplomacia v **Maďarsku** sa v priebehu roka 2019 zameriavala na podporu investícií a rozvoj podnikania, oblasť priemyselného rozvoja, energetiky či vedy a technológií. V relácii s **Polskom** je taktiež potrebné vyzdvihnúť konanie viacerých veľtrhov zameraných na podporu cestovného ruchu na Slovensku. Ťažiskovými aktivitami v spolupráci s **USA** boli v roku 2019 činnosti zamerané najmä na zvyšovanie inovačného potenciálu start-upového ekosystému SR a vedecko-výskumnú spoluprácu a spoluprácu v oblasti energetickej bezpečnosti. Vysokú viditeľnosť z hľadiska širokej verejnosti umožnilo umiestnenie Ecocapsule priamo na Times Square v rámci NYCxDDesign. Boli sme tiež spoluorganizátorom konferencie SK V4 PRES k energetickej bezpečnosti v stredoeurópskom priestore a pilotného októbrového podujatia USA - Central Europe Women in Business Summit v New Yorku, ktorého cieľom bolo budovanie transatlantických väzieb medzi ženami v podnikateľskom sektore. V bilaterálnej ekonomickej relácii s **UK** aj v roku 2019 dominoval brexit. V tomto kontexte možno spomenúť napríklad podujatie M&A in CEE and Brexit Impact. Podobne tomu bolo aj v **Írsku**, kde možno vyzdvihnúť pokračovanie spoluorganizácie odbornej konferencie 0100Conferences zameranej na investorov v oblasti start-upov, moderných technológií a inovácií. Rok 2019 bol mimoriadne úspešným pre expanziu slovenských firiem a investičných subjektov v **Španielsku**: Developer J&T Real Estate zavŕšil operáciu prevzatia troch veľkých nákupných centier a v rámci Trivium Real Estate začal predaj akcií na Madridskej burze, investičná skupina Krupa Global kúpila podiel v obchodnom reťazci Dia a skupina MSM Group požiadala španielske orgány o prevzatie závodu na výrobu munície.

Aktívne bol využívaný aj systém **medzivládnych zmiešaných komisií**. V tomto roku sa uskutočnilo 4. zasadnutie konzultačnej komisie pre hospodársku spoluprácu **Chorvátska a SR**, 20. zasadnutie **Slovensko - českej medzivládnej komisie** pre cezhraničnú spoluprácu, ako aj 18. ročník **Slovensko - poľského hospodárskeho fóra**. Impulz na prehĺbenie spolupráce predstavujú aj podpisy Memoránd o porozumení Bratislavskej regionálnej komory SOPK s **Bukurešťskou obchodnou a priemyselnou komorou** a s **Portugalskou priemyselnou asociáciou**, ktorá je súčasťou Obchodnej a priemyselnej komory. Významným predpokladom pre expanziu malých a stredných podnikov je aj nadviazanie spolupráce medzi **Hispanko-slovenskou** obchodnou komorou v Bratislave s Hispanko-českou obchodnou komorou v Madride.

Spoluprácu s vedeckými a akademickými inštitúciami možno ilustrovať konkrétnymi krokmi smerujúcimi k nadviazaniu spolupráce medzi Massachusetts Institute of Technology MIT a slovenskými univerzitami, resp. vedecko-výskumnými inštitúciami. Posilnená bola spolupráca medzi Fakultou informatiky a informačných technológií STU v Bratislave a

Fullbrightovým programom pre výskum zameraná na prilákanie lektorov z **USA** na výuku v SR. Spolupráca bola nadviazaná tiež medzi francúzskou Lotrinskou univerzitou a SPU Nitra a TUKE. Stretnutia rektora TUKE sa uskutočnili aj s predstaviteľmi krakovských technických univerzít. Už tradične pokračuje spolupráca univerzít s **Nórskom** a okrem účasti na Medzinárodnom veľtrhu vzdelávania, sa na Slovensku uskutočnila akademická návšteva rektora a dekanov vybraných fakúlt Bergenskej univerzity. Nadviazaná bola spolupráca Strojníckej fakulty STU BA s univerzitami v **Bulharsku**. Vyvrcholením spolupráce s **Gréckom** bol podpis Memoranda o porozumení medzi SAV a Univerzitou v Patrasi. Cílené aktivity zamerané na podporu systému duálneho vzdelávania rezonovali v spolupráci s **Rakúskom** a **Švajčiarskom**, v rámci ktorých boli predstavené úspešne fungujúce modely odbornej prípravy na pracovný trh. V roku 2019 sa uskutočnila študijná misia riaditeľov stredných odborných škôl a zástupcov sekcie odborného, ďalšieho a celoživotného vzdelávania do Rakúska. Cieľom je realizovať obdobnú misiu i budúci rok.

Sieť našich ZÚ vyvíjala aktivity aj na posilňovanie bilaterálnych vzťahov na regionálnej úrovni. Rokovania predsedu Prešovského samosprávneho kraja s predstaviteľmi regiónu Sud (Provence-Alpes-Côte d'Azur) sa sformalizovali do podpisu Memoranda o porozumení. Predstavitelia Banskobystrického kraja sa dohodli na spolupráci s francúzskymi partnermi z regiónu Auvergne-Rhône-Alpes v oblasti trvalo udržateľného lesníctva a rozvoja zimnej a letnej turistiky. V roku 2020 na ňu nadviaže pripravovaná francúzska podnikateľská misia do regiónu.

Sieť našich zastupiteľských úradov sa už tradične orientuje aj na prezentáciu **potenciálu cestovného ruchu** na Slovensku. Slovensko bolo zviditeľnené ako atraktívna turistická a kultúrna destinácia na medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu Holiday World Praha. Z prezentačných podujatí možno ďalej spomenúť Vakantiebeurs, najväčší veľtrh cestovného ruchu v Holandsku, Waldenbeurs v Belgicku, Holiday Fair v Antverpách a Bruseli, World Travel Market v UK, Balttour v Lotyšsku, u našich severných susedov v Poľsku veľtrhy World Travel Show a Snow Expo Varšava, ako aj ďalšie v Madride, Miláne, Štokholme, Solúne či Budapešti.

Riešenie **problematickej problematiky nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily** v podmienkach SR formou návratu Slovákov zo zahraničia domov bolo aktuálnou témou v roku 2019. V tejto súvislosti MZVEZ SR predložilo Európskej komisii návrh projektu „Stratégia na podporu návratu Slovákov zo zahraničia a na nové formy spolupráce s diasporou“, ktorého realizátorom je ICMPD (International Centre for Migration Policy Development). Na túto tému bolo zorganizovaných viacero aktivít s cieľom oboznámiť slovenských profesionálov žijúcich a pracujúcich v zahraničí so zaujímavými pracovnými ponukami na Slovensku. Konkrétne išlo o sériu podujatí „Work in Slovakia – Good Idea!“ v Londýne, Dubline a Kodani. V tomto nastavenom modeli plánujeme pokračovať aj v roku 2020. V januári 2020 je v Londýne plánovaná akcia „Work in Slovakia – doma!“ v spolupráci s IT Asociáciou Slovenska.

Aj v nasledujúcom roku budú bilaterálnej ekonomickej agende dominovať aktivity zamerané na produkciu s vyššou pridanou hodnotou, rozvoj inovačného potenciálu SR, procesy automatizácie a digitalizácie či agenda smart cities. Konkrétne vo vzťahu s **Nemeckom** sa zameriame o.i. aj na dialóg s centrálnymi existujúcimi nemeckými investorov na Slovensku ako aj na výmenu skúseností v oblasti zriaďovania a fungovania centier digitálnych inovácií s cieľom posilnenia výskumno-vývojových aktivít u nás, na výmenu skúseností v oblasti elektromobility, a implementáciu trendov 4. priemyselnej revolúcie. V budúcom roku by sa mali uskutočniť bilaterálne pracovné cesty predstaviteľov profesijných zväzov oboch krajín, súkromného sektora a predstaviteľov verejnej správy s cieľom intenzívnejšej spolupráce v oblasti priemyslu (automobilový, elektrotechnický), testovania a zavádzania inovatívnych technológií. Ekonomická diplomacia vo vzťahu ku **Francúzsku** sa v roku 2020 bude orientovať na tvorbu nových obchodných partnerstiev v prospech elektromobility (aj v rámci Európskej *aliancie* pre batérie), leteckého a vesmírneho priemyslu, obnoviteľných zdrojov

energie či potravinárstva a gastronómie. Oblasť vesmírneho výskumu bude témou aj vo vzťahu k Luxembursku. V relácii s **UK** bude aj v roku 2020 dominovať téma **brexitu** s dopadom na podnikateľské prostredie, vzájomný obchod a investície. V rokovaniach o budúcich vzťahoch bude primárnym cieľom SR eliminácia negatívnych dopadov brexitu na občanov a podnikateľské prostredie. Našou snahou bude ošetriť v dohode o voľnom obchode oblasti predstavujúce podstatnú časť exportu Slovenska do UK (automobilový, elektrotechnický, chemický a agropotravinársky priemysel) a dosiahnuť ochranu práv občanov SR v budúcej dohode o sociálnom zabezpečení. V budúcom roku možno očakávať hrozbu zavedenia **ciel USA na výrobky z EÚ**, ktorých dopady by boli citeľné aj v slovenskom priemysle.

S cieľom posilnenia exportnej výkonnosti našich podnikateľských subjektov na zahraničných trhoch sú **naplánované viaceré podnikateľské misie**, napr. v UK - Cardiff a Wales, Švédsku - Jönköping a Göteborg, Bulharsku, Nórsku a Španielsku. V Dánsku budú predstavené slovenské potravinárske firmy. V Dánsku sa plánuje predstavenie slovenských potravinárskych firiem a ich produktov miestnym obchodným reťazcom. V januári 2020 sa plánuje ďalšia obchodná misia zástupcov korporácie Thales do SR. Na Slovensku sa očakávajú (pripravujú) **podnikateľské misie z Nemecka, Chorvátska, Portugalska a Poľska**. Očakávame aj návštevu nórskeho importérov a nákupcov vín.

V budúcom roku sú plánované zasadnutia **spoločných medzivládnych komisií** pre cezhraničnú spoluprácu s Poľskom a s Českom. Taktiež sa plánuje realizácia Konzultačnej komisie pre hospodársku spoluprácu s Bulharskom. Na regionálnej úrovni je plánované 22. zasadnutie Slovensko-bavorskej komisie a 6. zasadnutie Slovensko-Flámskeho výboru.

V roku 2020 budeme pokračovať vo vytváraní **obchodno-regionálnych partnerstiev**, napríklad s Francúzskom. Pripravuje sa návšteva zástupcov mesta Trnavy a Trnavského samosprávneho kraja v belgickom Gente. Vo vzťahu s Chorvátskom je pripravovaná recipročná návšteva predstaviteľov Košického samosprávneho kraja a podnikateľskej delegácie Splitsko-dalmátskej župy.

Krajiny východnej Európy, južného Kaukazu a Strednej Ázie

Aktivity ED v roku 2019 boli zamerané najmä na podporu bilaterálnej hospodárskej spolupráce so všetkými krajinami regiónu a implementáciu asociačných dohôd EÚ s Ukrajinou, Moldavskom a Gruzínskom, vrátane dohôd o voľnom obchode (DCFTA).

Vzťahy s **Ruskou federáciou (RU)** sa vyvíjajú v pozitívnom duchu a SR má napriek súčasnej medzinárodno-politickej situácii záujem na ich pragmatickom a konštruktívnom rozvoji. Aj napriek tomu, že obchodná spolupráca s RU bola naďalej poznačená pretrvávajúcimi negatívnymi dôsledkami sankcií zo strany EÚ a USA, pozitívne vnímame rast ekonomiky a obchodu RU (aj z dôvodu rastu svetových cien ropy). Aktuálne zahranično-obchodné štatistiky SR a RU poukazujú na postupné obnovenie rastu bilaterálneho obchodu. SR sa usiluje hlavne o širší prienik na trhy regiónov RU, ktoré častejšie poskytujú lukratívnejšie podmienky pre zahraničných investorov (používajú štátne rozvojové výhody a vedia ponúknuť výhodnejšie daňové či investičné stimuly). V rámci bilaterálnych kontaktov sa uskutočnila v júni 2019 pracovná návšteva PV SR P. Pellegriniho spolu s ministrom hospodárstva P. Žigom do Moskvy a Sankt Peterburgu (vrátane účasti na Petrohradskom medzinárodnom ekonomickom fóre). Na prelome júna a júla 2019 sa uskutočnila cesta predsedu NR SR A. Danku do Moskvy a Tatárskej republiky, v sprievode významných slovenských podnikateľských subjektov. PPV SR a ministerka poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR G. Matečná so štátnym tajomníkom MZVEZ SR L. Parížkom viedli 26. - 27. septembra 2019 v Moskve v rámci „Prezentačného dňa SK potravín v Moskve“ podnikateľskú misiu a uskutočnili konzultácie s rezortnými partnermi RF. V rámci oficiálnej návštevy prezidenta Tatárskej republiky R. Minnichanova v SR sa 11. decembra 2019 uskutočnilo na pôde rezortu diplomacie Obchodné fórum Tatársko – Slovensko 2019. Išlo o pilotné podujatie, realizované na základe

Memoranda o spolupráci v oblasti ED medzi MZVEZ SR a SOPK. Jeho cieľom bola prezentácia exportných záujmov podnikateľských subjektov oboch republík. Okrem podnikateľských misií sprevádzajúcich v zahraničí ústavných činiteľov SR, agentúra SARIO organizovala misie podnikateľov na výstavy a veľtrhy do Moskvy – MosBuild, Elektro Moskva, Metalobrabotka, WasteTech, či najväčšej inovačnej výstave Innoprom v Jekaterinburgu a Atom Expo v Soči. Hlavným podujatím v roku 2019 bolo 20. zasadnutie MVK v septembri 2019 v Soči. V roku 2020 sa má MVK uskutočniť v Košiciach.

Ukrajina (UA) je najväčším susedom SR a máme prirodzený záujem na zachovaní jej územnej celistvosti, stability a prosperity. Uznávame integračné aspirácie Kyjeva a podporujeme jej približovanie k EÚ a NATO. V priebehu roku 2019 došlo k zintenzívneniu politického dialógu na úrovni predsedov vlád (návšteva premiéra UA V. Hrojsmana v Bratislave v apríli 2019) a prezidentov (návšteva prezidentky SR Z. Čaputovej v Kyjeve v septembri 2019). Minister ZVEZ SR M. Lajčák uskutočnil štyri cesty na Ukrajinu (január, jún, september a november 2019). Štátny tajomník MZVEZ SR L. Parížek uskutočnil podnikateľskú misiu na Ukrajinu (september 2019). V rámci bilaterálnych kontaktov najvyšších ústavných činiteľov na Ukrajine boli prerokované otázky ekonomickej spolupráce, príprava 5. zasadnutia slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu, plynulé dodávky strategických surovín – uhlia, ropy, plynu a železnej rudy pre potreby SR, otázky zachovania prepravy plynu cez územie Ukrajiny v súlade s Európskou stratégiou energetickej bezpečnosti a otázky energetickej bezpečnosti. V priebehu roka 2019 sa realizovali početné ekonomicky orientované aktivity. Za úspech považujeme realizáciu spoločného slovenského – ukrajinského pilotného programu (v rámci Digitálnej koalície) „Schéma mobility ukrajinských študentov IT na účel transferu mäkkých a tvrdých zručností v oblasti IT“, podporeného z prostriedkov Slovak Aid. Úspešná realizácia slovensko-ukrajinského fóra počas 5. ročníka Dní Ukrajiny v Košiciach v marci 2019 a 1. ročníka Dní Slovenska na Ukrajine prispeli k rozvoju regionálnej hospodárskej spolupráce. Cieľom zostáva pokračovať v prehľbovaní obchodno-ekonomickej spolupráce a realizácii konkrétnych projektov spolupráce v oblasti energetiky, energetickej efektívnosti, strojárstva, dopravy, medicíny a cestovného ruchu.

V oblasti obchodno-ekonomickej spolupráce medzi SR a **Bieloruskom (BY)** neevidujeme otvorené, prípadne problémové otázky. V gescii Ministerstva hospodárstva SR sa uskutočnilo 14. zasadnutie Zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Bieloruskom. Máme záujem pokračovať vo zvyšovaní obratu tovaru s BY, hlavne v dodávkach technologických zariadení pre modernizáciu energetického, potravinárskeho a automobilového priemyslu. Podporujeme realizáciu prioritných SR - BY investičných a inovačných projektov spolupráce. V hodnotenom období evidujeme rast vzájomného obratu tovaru, ako aj SR exportu. Isté oživenie slovensko-bieloruských ekonomických vzťahov za ostatné obdobie nastalo aj vďaka zvýšenému záujmu slovenských podnikateľských subjektov o bieloruský trh, resp. prostredníctvom neho aj o ďalšie trhy Euroázijskej hospodárskej únie.

Vysoko hodnotíme pozitívne zmeny vo vzťahoch s krajinami **Strednej Ázie**, kde evidujeme popri tradičných formách hospodárskej spolupráce aj zvýšené investičné aktivity slovenských firiem. Konštruktívny dialóg, hľadanie riešení dlhotrvajúcich problémov v regióne a posilňovanie spolupráce s jednotlivými krajinami sú predpokladom vybudovania partnerských vzťahov s regiónom Strednej Ázie. Rozvoj vzťahov s **Kazachstanom (KZ)**, ako aj ostatnými štátmi Strednej Ázie, hrá významnú úlohu vo východnej dimenzii zahraničnej politiky SR. Oceňujeme, že medzi SR a Kazachstanom nie sú otvorené ani nevyriešené otázky. Kazachstan považujeme za kľúčový štát regiónu Strednej Ázie, s významným vplyvom na politický a hospodársky vývoj v regióne. V januári 2020 prebehlo podnikateľské fórum v Nur-Sultane, ktoré sa konalo v rámci 8. zasadnutia MVK. V súlade so Zameraním ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do roku 2020 máme záujem

o rozšírenie hospodárskej spolupráce s **Uzbekistanom** (UZ), ktorý patrí k perspektívnym, z geopolitického významu dôležitým štátom. V roku 2020 je naplánované 1. zasadnutie MVK pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu v Taškente. Nádej na jej uskutočnenie posilnili aj medziministerské konzultácie na úrovni námestníkov ministrov zahraničných vecí SR a MZV UZ v Bratislave v októbri 2019.

V oblasti rozvoja ekonomickej spolupráce s **kaukazskými štátmi** má SR záujem okrem dobrých vzťahov s Gruzínskom aj o prehĺbovanie a zintenzívnenie rozvoja vzťahov s Azerbajdžanom a Arménskom. Otvorením nových zastupiteľských úradov v Azerbajdžane a Arménsku umožní lepšie poznať plány rozvoja krajiny, vyhodnocovať možnosti obchodných príležitostí a hľadať nové platformy a modely spolupráce v oblasti podnikania. Máme záujem o preskúmanie možnosti nadviazania priameho leteckého spojenie medzi Baku a Bratislavou, ktoré by výrazne zatraktívnilo ponuku cestovného ruchu v SR. V spolupráci s partnermi máme záujem 2020 organizovať účasť SK firiem na veľtrhoch a výstavách v EXPO Baku.

Krajiny západného Balkánu a Turecko

Najvýznamnejším obchodným partnerom SR na **Západnom Balkáne** ostáva **Srbsko**, ktoré je najperspektívnejším partnerom daného regiónu. Do Srbska bolo zorganizovaných 9 podnikateľských misií, medzi ktorými je zaradená aj 9. medzivládna hospodárska komisia (29. - 30. mája 2019). Konala sa v Belehrade aj so sprievodným podnikateľským fórom, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 40 slovenských a srbských podnikateľských subjektov. Fórum bolo otvorené predsedami vlád oboch krajín A. Brnabičom a P. Pellegrinim. Slovenským podnikateľským subjektom je poskytovaná pravidelná asistencia pri získavaní kontaktov, informácií, licencií a povolení k výkonu podnikateľských aktivít, ako aj tradičná podpora investičných projektov a podpora v oblasti malého a stredného podnikania. V roku 2020 sa v Srbsku bude pokračovať s podporou exportu slovenských firiem a vývozu slovenských investícií do perspektívnych oblastí, vyžadujúcich modernizáciu, ako je energetika, environmentálne inžinierstvo, budovanie dopravnej infraštruktúry a pod. Naďalej sa bude podporovať vytvorenie európskej turistickej trasy prostredníctvom cezhraničnej spolupráce, pre ktorú bolo podpísané MoU medzi turistickými organizáciami pôsobiacimi na Slovensku a v Srbsku.

Vo vzťahoch s **Albánskom** budeme prioritne koordinovať aktivity smerované k prijatiu bilaterálnych zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia a podpore a vzájomnej ochrane investícií.

Ekonomická spolupráca s **Tureckom** je aktívna vo všetkých záujmových oblastiach ED, t.j. spolupráca v oblasti vedy, výskumu a inovácií, aktívna podpora investičných projektov, účasť na veľtrhoch a výstavách a organizácia podnikateľských misií. Prioritne sa zameriavala na podporu priamych zahraničných investícií, na efektívne prepájanie technologicky vyspelých slovenských firiem s tureckými partnermi, na prezentovanie investičného a ekonomického potenciálu SR ako aj na rozvoj vedecko-výskumnej akademickej spolupráce, o čom svedčí spolupráca medzi SAV a Tureckou radou pre vedecký a technologický výskum (TUBITAK), ktorých 8. spoločné vedecké fórum sa konalo 6. - 8. októbra 2019 v Smoleniciach. V súčasnosti sa medzi predmetnými vedeckými inštitúciami realizuje 23 spoločných projektov. Podnikateľské misie do TR sa zameriavali na oblasti automobilového priemyslu, chemického priemyslu, či všeobecné nadväzovanie obchodných kontaktov. Rada pre ekonomické vzťahy Turecka so zahraničím (DEIK) uskutočnila 19. júla 2019 misiu do Bratislavy so skupinou podnikateľov zo stavebného, dopravného a textilného priemyslu. V nasledujúcom roku sa GK Istanbul pripravuje zorganizovať viaceré spoločné slovensko-turecké podujatia pre podnikateľov v perspektívnych oblastiach, ako je energetika, doprava, stavebníctvo, ľahký priemysel, či oblasť IT, inteligentných miest a automatizácie priemyslu.

Východná Ázia

Čínska ľudová republika patrí do prvej desiatky svetovo najvýznamnejších hospodárskych partnerov SR a tretí najväčší dovozca do SR po Nemecku a ČR. Spolupráca v obchodno-ekonomických vzťahoch v roku 2019 sa zameriavala primárne na oblasť rozvoja vzťahov v rámci Iniciatívy Pásu a cesty a formátu 17+1. Medzi hlavné úspechy realizácie zahraničnej politiky SR v ekonomickej oblasti v ČĽR patrí podpis Protokolu medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR (ŠVPS) a Generálnou administratívou colnej správy Čínskej ľudovej republiky (GACC) o veterinárnych a hygienických požiadavkách pre mliečne výrobky vyvážané zo Slovenska do Číny na 8. samite 17+1 v Dubrovniku v apríli 2019, čím došlo k podpore rozvoja obchodu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami s Čínou. Do záverečného dokumentu Dubrovnik Guidelines sa podarilo presadiť formuláciu, že „účastnícke krajiny spoločne preskúmajú možnosti vytvorenia Centra excelentnosti blockchain pod vedením Slovenska s partnermi, ktorí prejavia záujem“. Konečným cieľom je vytvorenie Blockchain centra excelentnosti na Slovensku.

Dalšími úspechmi sú podpis Memoranda o spolupráci v oblasti cestovného ruchu na okraj 5. fóra na vysokej úrovni o cestovnom ruchu 17+1 v Rige 23. októbra 2019 a podpis Memoranda o spolupráci v oblasti vlakovej prepravy a logistiky medzi ministrami dopravy SR a ČĽR 5. novembra 2019 v Šanghaji. Medzi hlavné multilaterálne aktivity v oblasti ekonomickej spolupráce patrila aktívna účasť ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR M. Lajčáka, ministra hospodárstva SR P. Žigu a štátnej tajomníčky MF SR a vládnej splnomocnenkyne pre novú Hodvábnu cestu D. Meager na 2. fóre Iniciatívy Pás a cesta 26. - 27. apríla 2019 v Pekingu. Ďalšími dvomi významnými multilaterálnymi aktivitami bola aktívna účasť vládnej a podnikateľskej delegácie vedenej R. Rašim, PPVII SR na 5. Investičnom a obchodnom Expe Číny a krajín SVE v Ningbo v júni 2019 (46 podnikateľských subjektov) a na China International Import Expo 2019 v Šanghaji v novembri 2019 (27 podnikateľských subjektov prevažne v oblasti inovácií). Podpis Memoranda o spolupráci medzi prvou SK ICT spoločnosťou a CN firmou Innoway sa uskutočnil v Bratislave v decembri s cieľom vytvorenia blockchain centra excelentnosti 17+1 v SR a s tým súvisiace aktivity.

V roku 2020 bude potrebné rokovať ďalej s čínskymi spoločnosťami o možnosti investovania do projektu intermodálneho terminálu v Košiciach a proces formálne zavrieť podpisom memoranda počas 9. samitu Čína - CEEC (Samit 17 + 1) v apríli 2020 v Pekingu. V oblasti certifikácie potravín bude potrebné sústrediť sa na ukončenie všetkých začatých procesov certifikácie poľnohospodárskych potravín, propagáciu poľnohospodárskych výrobkov SR na rôznych poľnohospodárskych výstavách v ČĽR v tzv. „first tier cities“, prieskum trhu a cenovej politiky v jednotlivých komoditách. V oblasti turizmu bude pozornosť zameraná na oživenie relácie formou konkrétnych projektov v spolupráci s MDV SR a SARIO, ako aj aktívnou účasťou SR v ČĽR na veľtrhoch a výstavách so zameraním na cestovný ruch.

Vo vzťahu k **Južnej Kórei** dominovala snaha o zvýšenie vývozu SR, získavanie investícií, zvyšovanie zamestnanosti a spoluprácu v oblasti vedy a techniky. Na podporu slovenského exportu sa uskutočnil celý rad prezentácií pre kórejských odberateľov, MZVEZ SR aktívne napomáhala SK spoločnostiam pri nadväzovaní obchodných vzťahov, resp. ich rozvíjaní s KR partnermi. Kultivácia vzťahov s investičnými partnermi (Samsung Electronics, KIA Motors) prebiehala prostredníctvom návštev na vysokej úrovni (PPV a minister financií SR P. Kažimír v KR v januári 2019 a minister hospodárstva SR P. Žiga v marci 2019), ako aj prostredníctvom kontaktov na úrovni MZVEZ SR. Vo formáte V4+KR bol reštartovaný Knowledge Sharing Programme, ktorý je zameraný na vzájomnú výmenu znalostí a expertíz medzi krajinami V4 a KR. Medzi hlavné priority v roku 2020 patrí propagácia príležitostí pre slovenských exportérov prostredníctvom profesionálnych zväzov zameraná prevažne na spotrebný tovar, zelené technológie a energiu, podpora individuálnych slovenských exportérov

zaujímajúcich sa o trh v KR, ako aj rozširovanie existujúcich vzťahov s Hyundai Motor/Kia Motors a Samsung Electronics.

S **Taiwanom** rozvíja SR spoluprácu postavenú na princípe dodržiavania politiky jednej Číny v oblasti ekonomickej spolupráce, ktorá vychádza z plnohodnotného členstva Taiwanu vo WTO pod názvom „Chinese Taipei“. Taiwanské investície v SR sú v hodnote viac ako 400 mil. eur a vytvorili okolo 3 tisíc pracovných miest. Spolupráca sa zamerala aj na oblasť s pridanou hodnotou - elektromobilita, IT technológie a smart-cities - kde je Taiwan jedným zo svetových lídrov. V apríli 2019 vstúpilo do platnosti Memorandum o ekonomickej spolupráci medzi SEKÚ Taipei a TRO (Taipeiská reprezentačná kancelária) Bratislava. Aj na jeho základe bola na jeseň 2019 na Taiwane zaregistrovaná prvá slovenská ICT spoločnosť.

Juhovýchodná Ázia a Oceánia

Vo vzťahu k **Indonézii** boli aktivity zamerané predovšetkým na rozvoj obchodno-hospodárskej spolupráce s indonézskejšími firmami, v oblasti energetiky, IKT, strojárstva, automobilového priemyslu a smart cities. Dňa 7. októbra 2019 sa v Jakarte konalo podujatie „Turistická roadshow“, počas ktorého sa prezentoval slovenský cestovný ruch. Podujatie následne pokračovalo v mestách Kuala Lumpur (Malajzia) a Cebu (Filipíny). V dňoch 16. - 18. októbra 2019 sa v Jakarte uskutočnila výstava TradeExpo. Sprievodným podujatím výstavy bol seminár pod názvom „Spolupráca Indonézie s krajinami V4“.

So **Singapúrom** sme sa zamerali na spoluprácu v oblasti vedy, techniky a informačných technológií. V roku 2019 boli nadviazané vzťahy s tromi singapurskými vzdelávacími inštitúciami (National Institute of Singapore, Singapore Institute of Technology, National University Singapore), s asociáciou priemyselnej automatizácie (SIAA), ktorá svoje aktivity rozvíja v oblasti strojárstva, manažmentu vody, zdravotníctva, dopravy a prepravy, ale aj v sociálnej sfére a pokračovali sme v udržiavaní už nadviazaných vzťahov s agentúrou IPI, ktorá každoročne organizuje účasť slovenských startupov na najväčšom inovačnom podujatí v Singapore „Techinnovation“. Hlavným podujatím bola návšteva ministra hospodárstva SR P. Žigu v dňoch 27. - 30. októbra 2019. Jej cieľom bolo zvyšovanie povedomia podnikateľských kruhov o možnostiach spolupráce medzi oboma krajinami.

Aktivity v **Malajzii** boli zamerané na nadväzovanie nových kontaktov v obchodno-hospodárskej a vedecko-technickej oblasti (nadviazané vzťahy s UCSI University).

Jedným z konkrétnych výsledkov návštevy pracovnej cesty ministra financií SR P. Kažimíra a podnikateľskej misie v **Laose** v januári 2019 bolo podpísanie MoU medzi slovenskou spoločnosťou Edgar Baker a laoskou firmou iJob Laos v apríli 2019 v Bratislave, na základe ktorej bol spustený projekt na nábor laoských pracovníkov do spoločnosti Trim Leader.

Vo **Vietname** bola v máji 2019 realizovaná podnikateľská misia v rámci projektov ekonomickej diplomacie, orientovaná na zelené technológie a bolo podporených viacero individuálnych podnikateľských aktivít slovenských firiem.

V **Indii** sme sa zamerali najmä na budovanie a sprostredkovanie priamych kontaktov medzi slovenskými a indickými podnikateľskými subjektami s cieľom zmierniť výrazné negatívne obchodné saldo medzi oboma krajinami a prilákať potenciálne investície do SR. Za týmto účelom sa do Indie uskutočnili cesty dvoch delegácií. Vo februári 2019 sa v Dillí konalo zasadnutie zmiešanej komisie pre otázky hospodárskej spolupráce, ktorej spolupredseda štátny tajomník MH SR V. Ferencz, za účasti štátneho tajomníka MF SR R. Kuruca. Oficiálnu delegáciu sprevádzala podnikateľská misia. V novembri 2019 sa veľká slovenská delegácia zúčastnila podujatia India-Europe 29 Business Forum pod vedením štátneho tajomníka MH SR V. Ferencza a štátneho tajomníka MZVEZ SR L. Parízka. Medzi konkrétnymi výstupmi v tejto oblasti patrí nadviazanie partnerstiev a podpísanie viacerých MoU. MZVEZ SR v Indii sa v uplynulom roku zamerlal na aktívnu propagáciu SR ako atraktívnej turistickej

destinácie, vďaka čomu bol zaznamenaný medziročný nárast indických turistov prichádzajúcich na Slovensko až o 65%.

Afrika

Dôležitosť potenciálu afrického teritória potvrdzuje záujem slovenských podnikateľských subjektov rozširovať svoje obchodné aktivity aj na africký kontinent.

Počas roku 2019 boli z **Kene** zrealizované 3 podnikateľské misie na Slovensko, ktoré boli zamerané na nadviazanie obchodnej spolupráce so slovenskými podnikateľskými subjektami v oblasti stavebníctva, dodávok hnojív, dodávok čističiek odpadových vôd, ako aj poľnohospodárskej a potravinárskej techniky a špeciálu.

V dňoch 23. - 26. októbra 2019 sa uskutočnila pracovná návšteva štátneho tajomníka MH SR V. Ferencza do **Juhoafrickej republiky**, pri príležitosti 5. zasadnutia Spoločnej rady pre hospodársku spoluprácu medzi SR a JAR s podpisom záverečného Protokolu o spolupráci.

V prípade **Egypta** sa uskutočnili tri podnikateľské misie spoločností Zetor Engineering a Tatravagónka Poprad, pričom boli podpísané MoU s Arabskou industrializačnou organizáciou.

ED preskúmala aj možnosti ekonomickej spolupráce pre slovenské firmy v Sudáne a Etiópii, kde sa naskytujú možnosti prepojenia na ODA.

Blízky a Stredný východ

V dňoch 2. - 3. novembra 2019 sa v Džidde, **Saudská Arábia**, uskutočnila Road show krajín V4 pod názvom Discover Central Europe, spoločná akcia štyroch národných turistických agentúr strednej Európy organizovaná sekciou cestovného ruchu Ministerstva dopravy a výstavby SR pre krajiny V4.

V **Spojených arabských emirátoch** (SAE) sa aktivity ekonomickej diplomacie nepretržite zameriavajú najmä na podporu spolupráce v cestovnom ruchu a leteckom priemysle. PPV a MiPRV G. Matečná navštívila v dňoch 16. - 19. februára 2019 SAE sprevádzaná podnikateľskou delegáciou. Zástupcovia slovenských potravinárskych podnikov prezentovali svoje výrobky a nadviazali obchodné kontakty. V dňoch 17. - 19. februára 2019 sa zúčastnil MiO SR P. Gajdoš na veľtrhu obrannej techniky IDEX 2019 v Abú Dhabí. So svojimi expozíciami sa na veľtrhu zúčastnilo Ministerstvo obrany SR, agentúra SARIO, ako aj podniky slovenského obranného priemyslu. V Abú Dhabí a Dubaji sa uskutočnilo 6. - 7. novembra 2019 podujatie Middle East Roadshow 2019. Cieľom podujatia bolo rozšírenie povedomia o Slovensku ako atraktívnej turistickej destinácii. Dôraz bol kladený aj na prezentáciu slovenského kúpeľníctva. Zúčastnené subjekty mali priestor na prezentáciu svojich služieb a destinácií. Ekonomická diplomacia v teritóriách **Kuvajt, Katar, Bahrajn** bola sústredená najmä na propagáciu cestovného ruchu a kúpeľníctva berúc do úvahy skutočnosť, že krajiny Zálivu tvoria veľmi atraktívny trh a majú najväčší potenciál finančne dobre situovaných zákazníkov. Slovensko bolo taktiež zastúpené na najprestížnejších veľtrhoch teritória s perspektívami expanzie slovenského exportu do regiónu BSV.

S Izraelom sa rozvíjala hlavne spolupráca v oblasti vedy, výskumu a inovácií, ktorá je z pohľadu SR aktuálne najdôležitejším pilierom slovensko-izraelských bilaterálnych vzťahov a zároveň ide o oblasť s najdynamickejším rastom a potenciálom.

Latinská Amerika a Karibik

V rámci Latinskej Ameriky ostáva naším najvýznamnejším obchodným partnerom **Mexiko**, nasledované **Brazíliou**, a to najmä vďaka slovenskému vývozu automobilov. V roku

2019 pretrvával slabý záujem spoločností o export a expanziu do krajín Latinskej Ameriky či Karibiku a to najmä z dôvodov vzdialenosti, investičného exportného potenciálu SR subjektov, importných politík krajín Latinskej Ameriky, legislatívy, jazykovej bariéry a i. V daných teritóriách neevidujeme žiaden nový investičný projekt, keďže projekty v Latinskej Amerike sú pre malú veľkosť podnikov v SR príliš veľké a slovenské subjekty nedisponujú potrebnými finančnými zdrojmi pre ich realizáciu, navyše verejné zákazky sa realizujú cez tendre, v ktorých musí uchádzač byť registrovaným a mať zázemie v štáte, v ktorom je tender vyhlásený.

1.2. Multilaterálna ekonomická diplomacia

OECD

Výrazom aktívnej angažovanosti SR na pôde OECD bolo **predsedníctvo SR počas ministerského zasadnutia Rady OECD (SK PRES OECD)**, ktoré vyvrcholilo **v dňoch 22. – 23. 5. 2019 v Paríži**. SR predsedala tejto renomovanej organizácii s mienkotvorným vplyvom po prvýkrát od svojho vstupu v roku 2000. Témou slovenského predsedníctva MCM 2019 bolo „Využitie digitálnej transformácie pre udržateľný rozvoj: príležitosti a výzvy“. Slovensko vytvorilo aktívnu platformu na ministerský dialóg na aktuálne témy ako zdaňovanie digitálnej ekonomiky, zručnosti v digitálnom veku a obchod v ére digitálnej transformácie. Vďaka inkluzívnemu a participatívne prístupu sa Slovensku podarilo dosiahnuť **konsenzuálne, stručné a tematické spoločné Ministerské vyhlásenie** všetkých 36 členských krajín. Za úspech slovenského predsedníctva možno považovať aj vyhlásenie slovenského predsedníctva MCM ako aj prijatie štyroch právnych nástrojov OECD, ktorými sú: **Odporúčanie o umelej inteligencii**, Revidované Liberalizačné kódy pohybu kapitálu, Odporúčanie k pravidlám v boji proti korupcii a za integritu v štátnych podnikoch a Deklarácia o inováciách vo verejnom sektore. Inovatívnym prvkom slovenského predsedníctva bola návšteva generálneho tajomníka OECD Á. Gurríu a stálych predstaviteľov 36 členských krajín OECD na Slovensku v dňoch 2. - 4. 4. 2019. Počas troch dní delegácia absolvovala bohatý program, cieľom ktorého bolo predstaviť Slovensko ako relevantného hráča v oblasti digitalizácie a inovácií a zároveň vytvoriť platformu pre **konzultácie s poradnými výbormi OECD pre biznis a odborové vzťahy (TUAC a BIAC)**. Na ministerskom zasadnutí SR zastupovali najvyšší predstavitelia vlády na čele s predsedom vlády SR P. Pellegrinim. Vo svojom vystúpení pripomenul koncept *digitálneho humanizmu*, ktorý by mal predstavovať v budúcnosti hlavný filozofický pilier, o ktorý by sa politiky podporujúce digitálnu transformáciu mali opierať. Jednotlivé plenárne zasadnutia viedli **PPV pre investície a informatizáciu R. Raši, MiF L. Kamenický, MiŠVVŠ M. Lubyová, MiH P. Žiga** a štátny tajomník MŽP **N. Kurilla**. Podujatia sa zúčastnil aj bývalý MiF **P. Kažimír**. Závery SK PRES OECD rezonovali aj v rámci rokovaní ďalších medzinárodných platforiem vrátane G7 či G20. Priestor pre prezentáciu slovenských podnikateľských subjektov a niekoľko najúspešnejších slovenských ideí z oblasti inovácií a digitalizácie poskytlo **OECD Fórum**, ktoré predstavuje platformu na dialóg medzi tvorcami politik a ich prijímateľmi, zástupcami biznisu, občianskej spoločnosti, vedeckej komunity a ďalších aktérov reálneho sveta. Fórum na tému **World in (e)motion** spolu s generálnym tajomníkom OECD Á. Gurríom otvoril primátor Bratislavy M. Vallo. V odborných diskusiách spoločne s expertmi OECD hľadali riešenia pre globálne výzvy a v praktickej dimenzii demonštrovali možné riešenia zástupcovia slovenských spoločností, Medirex, CvikorAI, Virtual Medicine a občianskeho združenia Cvernovka.

Intenzitu vzájomnej spolupráce potvrdili aj návštevy **generálneho tajomníka OECD Á. Gurríu**, či jeho zástupcu J. Schlagenhaufa v SR v priebehu celého roka. Vo februári 2019 GT OECD osobne predstavil **Ekonomický prehľad SR**, jeden z najvýznamnejších analytických výstupov OECD voči členským krajinám. Podľa OECD patrí hospodársky rast SR

patrí medzi najrýchlejšie v OECD, miera nezamestnanosti dosahuje historické minimum a vláda pokračuje vo fiškálnej konsolidácii a v znižovaní dlhu. V dvoch expertne spracovaných špecializovaných kapitolách zameraných na postavenie SR v globálnych hodnotových reťazcoch a inklúziu rómskej menšiny, sa prehľad podrobnejšie venuje opatreniam, tzv. odporúčaniam OECD pre SR pre zlepšenie aktuálnej situácie. V roku 2020 začne OECD s prípravou Ekonomického prehľadu SR 2021, ktorej súčasťou bude štrukturálna a politická misia na Slovensku. OECD predstavila aj výsledky historicky **prvého hodnotenia systému rozvojovej pomoci vo Výbore OECD pre rozvojovú pomoc**, ktoré sa stali základom pre prípravu novej Strednodobej stratégie rozvojovej pomoci SR (2019-2023). Začiatkom októbra **podpísala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre s OECD Memorandum o spolupráci**, ktoré vytvára rámec pre vysielanie študentov inžinierskeho a doktorandského štúdia na odborné stáže do OECD. Zástupcom SR sa darí obsadzovať pozície aj vo vnútri štruktúr OECD a niekoľkým výborom bude pre nasledujúce obdobie predsedať či podpredsedať zástupca SR (pracovná skupina pre pesticídy, Výbor OECD pre environmentálnu politiku).

V roku 2019 SR predsedala **Okrúhlemu stolu OECD pre konkurenčnú schopnosť Eurázie**. Pokračovala realizácia spoločného projektu **OECD - Ukrajina „Podpora reforiem decentralizácie na Ukrajine“** a spoločného projektu **OECD -Moldavsko „Implementácia a monitoring stratégie rozvoja malých a stredných podnikov v Moldavsku“**, na realizáciu ktorých prispela dobrovoľným príspevkom aj SR. Na pôde OECD sa v októbri 2019 uskutočnilo z iniciatívy SR aj historicky prvé zasadnutie skupiny „Priateľov Ukrajiny v OECD“.

V roku 2019 SR pokračovala v aktívnej spolupráci s **oboma energetickými agentúrami OECD - IEA** (Medzinárodná energetická agentúra) a **NEA** (Agentúra pre jadrovú energiu), tak ako z hľadiska účasti zástupcov SR na zasadnutiach jednotlivých výborov a skupín, tak aj z hľadiska účasti zástupcov IEA a NEA na konferenciách a fórach organizovaných v SR. SR aj naďalej pokračovala v predsedaní **Riadiacemu výboru NEA** (M. Žiaková, predsedníčka Úradu jadrového dozoru SR), ako aj v koordinácii Byra tohto výboru (najvyšší rozhodovací orgán NEA/OECD), vďaka ktorému SR, ako aj ostatné členské krajiny, napreduje v globálnom dialógu o jadrovej energii využívannej pre mierové účely.

V prvej polovici roka 2019 SR pokračovala v **predsedníctve v rámci skupiny V4**, v rámci ktorého realizovala prvé dialógy o vytvorení štruktúrovaného koordinovania sa skupiny V4 v rámci aktivít IEA a NEA. SR taktiež pokračovala v diskusiách so Sekretariátom NEA vo veci možného spustenia bližšej regionálnej spolupráce krajín strednej a východnej Európy (RINA). Aj v r. 2019 SR zabezpečila **prezentáciu výstupov** a hodnotení výročného vydania vlajkovej publikácie IEA **Svetový energetický výhľad** (WEO 2019) na výročnej **Stredoeurópskej konferencii o energetike** organizovanej SFPA (prostredníctvom pozvania experta IEA). Záverom roka sa SR zúčastnila Ministerského zasadnutia Riadiacej rady IEA.

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu so sídlom vo Viedni (ďalej len „MAAE“) prispela v rámci ekonomickej dimenzie diplomacie do priebežného plnenia úloh vyplývajúcich z troch národných a približne 30 regionálnych projektov. Bola zabezpečovaná účasť na workshopoch, výcvikových kurzoch a zasadnutiach projektov v druhom roku technickej spolupráce MAAE - 2019. V rámci regionálnych projektov MAAE sa uskutočnili viaceré zasadnutia európskej regionálnej skupiny, ktoré pomohli zvýšiť pripravenosť expertov SR na plnenie úloh v rámci svojich organizácií (jadrové elektrárne, vyrad'ovacia spoločnosť a iné). Čo sa týka národných projektov, išlo hlavne o oblasť vyrad'ovania jadrových materiálov. Výsledky týchto zasadnutí sa uplatňujú v plnení pracovných úloh uvedených expertov na ich pracoviskách v SR."

V priebehu roka 2019 pokračovala spolupráca SR pri **realizácii bilaterálnych projektov s OECD financovaných z Mechanizmu spoločných projektov SR - OECD**, koordinovaného Odborom medzinárodných ekonomických organizácií MZVEZ SR. Prostredníctvom Projektovej výzvy 2019 sa podarilo implementovať celkovo 7 projektov

a prerozdeliť tak medzi participujúce rezorty celú sumu 100 000 Eur, ktorá je **uznesením vlády SR č. 454/2017** na tieto účely MZVEZ SR vyčlenená. Projekty boli zamerané na témy ako smart cities, vplyv automatizácie na tvorbu pracovných miest na Slovensku, využitie technológie blockchain pri zlepšovaní služieb štátu, financovanie rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni, využívanie informačných technológií v skvalitňovaní vzdelávacieho procesu, boj proti korupcii, tvorba výhľadových štúdií v oblasti životného prostredia. V roku 2020 sa v súlade s rozhodnutím Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD predkladané projekty zamerajú na témy zamerané na využívanie technologického pokroku a inovácií na skvalitnenie života občana, budovanie integrity verejného sektora, boj proti korupcii a prevencia korupcie vo verejnej správe, využitie analytických kapacít OECD a medzinárodnej spolupráce na udržateľný, inkluzívny hospodársky rast a implementácia Agendy 2030 a rozvoj sektorových politík.

V kontexte mandátu G20 pre OECD bude SR participovať na rokovaní o dohode na spôsobe zdaňovania digitálnej ekonomiky. Aktivity SR v roku 2020 budú vhodne reflektovať na 20. výročie vstupu SR do OECD.

WTO

Globálne prostredie ekonomickej spolupráce v roku 2019 charakterizovala rastúca komplexnosť vzťahov **medzi hlavnými obchodnými partnermi (EÚ/USA/Čína)** aj vzhľadom na súčasné geopolitické zmeny a zmeny v správaní sa hlavných hráčov na trhu. Tendencia zavádzania protekcionistických opatrení poznačila nielen zahraničný obchod, ale aj diskusie **a vývoj na pôde medzinárodných ekonomických organizácií.**

Dôležitý zahraničnopolitický a obchodný presah na SR v r. 2019 mali obchodné negociácie EÚ s USA. V kontexte zavedenia dodatočných cieľ na oceľ a hliník, hrozby dodatočných cieľ na automobily, SR aktívne vstupovala do príprav negociácií EÚ z pohľadu ochrany domáceho automobilového priemyslu. Svoje posolstvá voči partnerom tlmočila aj v rámci bilaterálnych návštev na najvyššej úrovni.

Na pôde WTO Slovensko pôsobilo s cieľom presadzovať ďalšiu liberalizáciu svetového obchodu založeného na pravidlách, princípe predvídateľnosti a transparentnosti. Má záujem o to, aby prebiehajúca reforma vyústila do transformácie WTO na silnú a spravodlivú organizáciu adaptovanú na riešenie súčasných výziev. V otázke modernizácie WTO boli v priebehu roka aktívne presadzované stanovené ciele. V roku 2020 zostáva pre SR prioritou podpora rozvoja multilaterálneho obchodného systému a presadzovanie dodržiavania prijatých pravidiel svetového obchodu. Prostredníctvom spoločnej obchodnej politiky EÚ bude SR podporovať reformu **Svetovej obchodnej organizácie (WTO)** s cieľom jej zefektívnenia a adaptability na riešenie nových globálnych výziev a iniciatív. SR vo všeobecnosti podporuje opatrenia na zlepšenie transparentnosti a odstraňovanie prekážok v regulačnej oblasti, ktoré uľahčia participáciu malých a stredných podnikov na medzinárodnom obchode.

V termíne 8. - 11. júna 2020 sa v Nur-Sultane uskutoční ministerská konferencia WTO s účasťou zástupcov SR. V roku 2019 sa naďalej prehlbovala kríza WTO a hrozba znefunkčnenia Odvolacieho orgánu (Appellate Body – AB) z dôvodu pretrvávajúceho odmietavého postoja USA k odblokovaniu voľby jeho členov. V decembri 2019 sa tak naplnil scenár spočívajúci v paralýze dvojstupňového systému riešenia sporov, ktorý je jedným z pilierov multilaterálneho obchodného systému. SR podporovala schodné riešenia pri hľadaní východiska z krízy odvolacieho orgánu WTO a angažovala sa ako na pôde tejto organizácie tak pri formovaní spoločnej pozícií EÚ v Bruseli.

Spoločná obchodná politika EÚ

SR pokračovala vo využívaní jednotlivých nástrojov spoločnej obchodnej politiky EÚ založenej na podpore multilaterálneho obchodného systému. Participovala pri prípravách dohôd o voľnom obchode EÚ so strategickými partnermi (Japonsko, Austrália, Nový Zéland, Singapur, Indonézia a krajinami Mercosur). Pri formovaní pozícií sledovali zástupcovia SR ochranu ofenzívnych a defenzívnych národných záujmov s dôrazom na postavenie domácich spotrebiteľov, malých a stredných podnikov, poľnohospodárskych subjektov a energeticky náročného priemyslu. Experti SR taktiež aktívne vystupovali pri riešení sporov a prešetrovaniach nekalej súťaže. Berúc do úvahy reálny vývoj v niektorých prioritných oblastiach záujmov EÚ, s ktorými sú naše ciele totožné, podporovala SR viacstranné rokovania v oblasti e-obchodu a uľahčovania investícií.

SR bude ďalej ovplyvňovať tvorbu spoločných pozícií EÚ vo vzťahu k WTO a k tretím krajinám v záujme podpory slovenských producentov v exportných odvetviach a pri ochrane domáceho trhu, vrátane ochrany spotrebiteľov a agrárnych výrobcov v SR. Napĺňanie cieľov udržateľného rozvoja spolu s Agendou 2030 zostávajú hlavnou výzvou a budúcnosťou pre SR a svet.

Obchodné vzťahy EÚ – USA:

Napriek zavedeniu silných protekcionistických opatrení zo strany administratívy prezidenta Trumpa má obchod medzi USA a EÚ ročnú hodnotu na úrovni viac ako 1,1 bil. USD, jeho rastový trend predstavuje najväčší bilaterálny vzťah na svete. S cieľom zastaviť eskaláciu napätia vo vzájomných obchodných vzťahoch sa z iniciatívy EÚ v roku 2019 uskutočnilo viacero stretnutí na vysokej úrovni. Otázku možného dodatočného uvalenia ciel na dovoz automobilov do USA EÚ monitoruje, presadzuje princíp hľadania pragmatického riešenia a udržiavania negociačného módu pri rokovaniach EÚ - USA. Význam tejto otázky pre SR bol tlmočený US partnerom aj počas bilaterálnych stretnutí na všetkých úrovniach, vrátane predsedu vlády SR v máji 2019.

WEF

K procesu formovania nových globálnych a regionálnych politík prispelo pôsobenie ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v prestížnej pozícii spolupredsedajúceho Globálnej rady pre budúcnosť Európy, pôsobiacej pod hlavičkou **Svetového ekonomického fóra** (WEF). Nomináciu člena Rady na obdobie 2018 - 2019 prijal minister M. Lajčák od predsedu WEF B. Brendeho. Počas roka 2019 sa minister zúčastnil na viacerých zasadnutiach (Brusel, Dubaj, Jordánsko), ktoré boli venované budúcemu smerovaniu a prioritám EÚ, budovaniu súdržnejšej Európskej únie po brexite, alebo posilňovaniu globálnej úlohy EÚ v oblasti medzinárodnej spolupráce a partnerstva.

SEI

V rámci implementácie Akčného plánu **Stredoeurópskej iniciatívy** (SEI) na roky 2018 – 2020 sa SR zameriavala na efektívnejšie využívanie skúseností zo svojho úspešného pôsobenia v regióne západného Balkánu a zároveň bude prehlbovať regionálnu spoluprácu s nimi i krajinami Východného partnerstva. Zapojila sa do spolupráce v rámci parlamentnej dimenzie a hľadala príležitosti pre lepšie využitie obchodnej dimenzie v rámci aktivít SEI. S partnermi zo SEI zároveň hľadala možnosti ďalšieho zvyšovania ekonomického rastu, podpory podnikateľského sektora a cezhraničnej spolupráce v rámci tohto regiónu. 3. – 4. 6. 2019 sa v Bratislave uskutočnil workshop venovaný posilneniu regionálnej spolupráce v oblasti biotechnológií spolufinancovaný z Kooperačného fondu SEI zameraného na podporu regionálnej spolupráce. SEI venovala pozornosť aj ďalším citlivým otázkam, vrátane boja proti korupcii (danej agende bola 26. 11. 2019 venovaná medzinárodná konferencia organizovaná v úzkej spolupráci s prof. Severino, osobitnou predstaviteľkou úradujúceho predsedu OBSE M.

Lajčáka pre boj proti korupcii). V rámci výzvy na predkladanie projektov v roku 2019 (realizácia v roku 2020), postúpili do užšieho výberu ďalší traja slovenskí zástupcovia.

1.3. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)

Ekonomickou problematikou sa zoberá tzv. druhá dimenzia OBSE, ktorá zahŕňa ekonomické a environmentálne aktivity OBSE. Medzi priority **slovenského predsedníctva v OBSE v roku 2019** (SK OBSE) patrili energetická konektivita a ochrana kritickej energetickej infraštruktúry, dobrá správa vecí verejných v digitálnej ekonomike a spoločnosti, bezpečnostné vplyvy nových technológií, vodný manažment a ochrana životného prostredia.

SK OBSE venovalo pozornosť najmä oblastiam digitálnej transformácie a energetickej spolupráci. Počas vrcholného podujatia ekonomicko-environmentálnej dimenzie OBSE, Ekonomického a environmentálneho fóra OBSE (Praha, 11. - 13. september 2019), bol predstavený dokument „*Way to Slovakia*“, ktorý je východiskovým koncepčným materiálom zameraným na identifikáciu vhodných oblastí pre prípravu dokumentov (ministerských rozhodnutí, deklarácií a vyhlásení) na Ministerskú radu OBSE. SK OBSE pripravilo 2 návrhy ministerských rozhodnutí: v oblastiach energetickej spolupráce (**Návrh ministerského rozhodnutia o podpore energetickej bezpečnosti a ekonomickej a environmentálnej udržateľnosti**) a digitálnej transformácie (**Návrh ministerského rozhodnutia o podpore digitálnych inovácií v oblasti ekonomického rozvoja, udržateľnosti a bezpečnosti**). Ani v jednom prípade sa nepodarilo nájsť konsenzus 57 účastníckych štátov OBSE, potrebný pri prijatí týchto dokumentov Ministerskou radou OBSE, ktorá sa konala v dňoch 5. - 6. decembra 2019 v Bratislave.

Hmatateľným výstupom a prínosom SK OBSE v ekonomicko-environmentálnej dimenzii OBSE bola realizácia projektu a spustenie **Virtuálneho kompetenčného a tréningového centra OBSE pre ochranu kritických energetických sietí**. Autormi tréningových modulov boli aj slovenské firmy podnikajúce v oblastiach virtuálnej reality, IT riešení a energetickej bezpečnosti.

1.4. Prierezové a globálne témy s ekonomickým vplyvom

Jednou z úloh MZVEZ SR ako gestora vzťahov Slovenska so zahraničím v oblasti ekonomickej diplomacie je **sledovanie globálnych a regionálnych sociálno-ekonomických trendov**, analyzovanie výziev nových ekonomických gravitácií a faktorov, ktoré formujú nové modely podnikania a ekonomickej spolupráce vo svete. MZVEZ SR sa v roku 2019 zameralo na vydávanie odborných štúdií na tieto procesy, monitorovalo svetové a regionálne ekonomické fóra, vyhodnocovalo koncepcie a skúsenosti **ekonomickej diplomacie** iných krajín a prinášalo odporúčania pre zefektívnenie tohto systému v podmienkach SR. Okrem toho analyzovalo vplyv medzinárodných vzťahov na **energetickú bezpečnosť SR** a v súčinnosti s MH SR sa podieľalo na formovaní a výkone zahraničnej politiky v oblasti vonkajších vzťahov v energetike.

V rámci **analýz globálnych a regionálnych sociálno-ekonomických trendov**, ktoré formovali a formujú nové modely podnikania a ekonomickej spolupráce vo svete, bolo cieľom MZVEZ SR vydávať **odborné štúdie** o najnovšom vývoji v oblasti globálnych ekonomických trendov, technologických zmien, ich vplyvu na globálne a regionálne zahranično-politické priority a urobiť ich dostupnými pre široký okruh adresátov verejnej a súkromnej sféry (vypracovaných spolu 12 analytických materiálov). Medzi najatraktívnejšie analýzy patrili v roku 2019 *Nástup 4. priemyselnej revolúcie a výzvy pre Slovensko*, *Slovensko v nových trendoch elektromobility*, *Perspektívy využívania technológie blockchain v SR*, *Slovensko v globálnom trende zdieľaných ekonomík*, *Dopady demografického vývoja na ekonomiky sveta*.

Okrem spomínaného odbor hospodárskych politík (OHOP) vydával **mesačník Trendy a aktuality z hospodárskeho sveta**, určený zastupiteľským úradom a vytýpaným inštitúciám a organizáciám.

V oblasti **energetickej bezpečnosti** v roku 2019 dominovali otázky prepravy plynu spolu s otázkami jadrovej energetiky. MZVEZ SR sa v spolupráci s MH SR a ďalšími ústrednými orgánmi štátnej správy spolupodieľalo na aktivitách zameraných na realizáciu priorít energetickej politiky SR a na napĺňanie cieľov zvyšovania energetickej bezpečnosti SR.

V roku 2019, nadväzne na spoluprácu so SR, prijala EK **rozhodnutie o revízii smernice o pravidlách pre vnútorný trh s plynom**, ktorá nebude mať negatívne dopady na SR (zachovanie súčasného režimu na SK-UA hranici). Pozitívnym výsledkom našich snažení boli **trojstranné rokovania EÚ-UA-RU** o uzatvorení nového kontraktu na tranzit plynu cez Ukrajinu, ktorý by nahradil kontrakt, platný do 31. decembra 2019. Našou argumentáciou v rámci bilaterálnych, ako aj multilaterálnych formátov bolo zachovanie ukrajinskej prepravnej trasy dodávok ruského plynu do EÚ, prechádzajúcej Slovenskom. Presmerovaním časti plynových tokov mimo Ukrajinu by boli poškodené ekonomické a politické záujmy SR. Ukrajina a Rusko po náročných rokovaniach nakoniec podpísali 30.12.2019 všetky dohody, ktoré zabezpečia 5-ročný tranzit plynu cez UA od 1. januára 2020 (zmluva o tranzite, dohody o ukončení sporov, dohoda o vyplatení Ukrajine nárokov vyplývajúcich zo štokholmských arbitráží). Slovensko aj v roku 2019 zaujímalo negatívne postoje k budovaniu plynovodu **Nord Stream 2**.

V centre pozornosti SR boli tiež aktivity, vedúce k umožneniu prepravy plynu z ďalších alternatívnych zdrojov, ako sú začiatok výstavby **plynovodu PL-SK**, ktorý by mal byť dobudovaný do konca r. 2020 a projekt **Eastring** slovenskej prepravnej spoločnosti zemného plynu Eustream a.s. Po dokončení SK-PL plynovodného prepojenia bude môcť plyn z LNG terminálu Swinoujscie tečť aj na SK. Prostredníctvom projektu Eastring by malo dôjsť k prepojeniu bonitného nemeckého a tureckého trhu s plynom za súčasného využívania našej tranzitnej sústavy. V novembri 2019 sa uskutočnila **inaugurácia** rozšírenia kapacity **plynového interkonektora SK - HU** Veľké Zlievce - Vecsés, kedy na maďarskej strane dôjde k podstatnému rozšíreniu kapacity. Rozšírenie kapacity interkonektora potvrdzuje skutočnosť, že aj z HU strany je záujem o jeho využívanie.

V oblasti **jadrovej energetiky** MZVEZ SR svojimi diplomatickými kanálmi napomáhalo zastávať právo členských krajín EÚ na národnú suverenitu pri rozhodovaní o optimálnom energetickom mixe, vrátane využívania jadrovej energie ako bezuhlíkového zdroja. **Podpora energetického mixu** bude aj naďalej zohrávať dôležitú úlohu v energetickej politike SR. Táto aktivita sa zhmotnila v podpise Memoranda o porozumení medzi MH SR a štátnou korporáciou pre atómovú energiu Ruskej federácie „ROSATOM“ o spolupráci v oblasti využívania atómovej energie na mierové účely a v uzatvorení Dohody medzi Slovenskými elektrárňami, a.s. a Ruskou federáciou o pokračovaní dodávok jadrového paliva. V sledovanom období významne rezonovala mimoriadna situácia pri **preprave znečistenej ropy z RF do Európy**.

1.5. Podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti vedy, výskumu a inovácií

Ekonomická diplomacia MZVEZ SR hrá dôležitú úlohu pri internacionalizácii vedy, výskumu a inovácií a pri podpore medzinárodného transferu technológií. **V roku 2019 iniciovala rôzne formy spolupráce slovenských a zahraničných subjektov a podporila množstvo podujatí doma aj v zahraničí.** Vo februári 2019 zorganizovala výročné rokovanie Národnej koalície pre digitálne zručnosti a povolania SR (tzv. *Digitálna koalícia*), ktorá je platformou pre šírenie pozitívnych zmien v prístupe k digitálnym technológiám s cieľom, aby

každý získal dostatočné digitálne zručnosti a zostal tak produktívny a zamestnateľný. MZVEZ SR sa podieľalo na podpore cieľov Digitálnej koalície plnením piatich záväzkov. Aktívne podporovalo firmy z oblasti informačných a telekomunikačných technológií pri riešení situácie spojenej s nedostatkom pracovníkov a reagovalo na výzvy, ktorým naša krajina čelí v súvislosti s digitálnou transformáciou. Na osobných stretnutiach aj organizovaním podujatí (napr. v Londýne, Dubline a Kodani) informovalo našich krajanov a zahraničných záujemcov o Slovensku ako o krajine vhodnej na štúdium, zamestnanie a život. V apríli 2019 sa v Dubrovniku do záverečnej deklarácie predsedov vlád krajín strednej a východnej Európy a Číny (17+1) premietla snaha o vytvorenie Centra excelentnosti pre blockchainové technológie v Bratislave. Podporu pri budovaní otvoreného formátu pod vedením SR, do ktorého sa môžu zapojiť zainteresované krajiny, vyjadrili účastníci plenárneho rokovania formátu 17+1 počas medzinárodnej konferencie *Blockwalks 2019* v Bratislave (október 2019). Vzhľadom na silný automobilový priemysel, ekonomická diplomacia SR iniciovala myšlienku na zameranie konferencie *driving.digital* v októbri 2019 na kybernetickú bezpečnosť a digitálne riešenia v sektore mobility a počas celého roka podporila množstvo ďalších podujatí (napr. *globálne podujatie 2019 Forbes Under 30 Global Retreat* v Bratislave, *vrátane stretnutia predsedu vlády SR s vydavateľom S. Forbesom*, *TechSummit 2019*, *SmartHead Sustainability Summit*, *3IPK Blockchain & Industry Forum*, *CESAwards 2019*, *SlovakiaTech 2019*, *ESET Science Award*, *Európska noc výskumníkov a podobne*). Podporovala diverzifikáciu slovenskej ekonomiky poukazovaním na možnosti firiem smerom k európskemu kozmickému priemyslu, spoluprácu s Európskou vesmírnou agentúrou (napr. *podujatie Slovak Space Tech Day* v Košiciach s francúzskym koncernom *Thales* organizované agentúrou *SARIO*), ako aj k účasti slovenských firiem v projektoch Európskej vesmírnej agentúry v rámci programov PECS (Plan for European Cooperating States). Osobitnú pozornosť venovala aktivitám so zahraničnými vedeckými centrami (napr. *spolupráci slovenských univerzít v medzinárodných výskumných projektoch s Kalifornskou univerzitou v Berkeley alebo Massachusettským technologickým inštitútom*). MZVEZ SR pripravilo s partnermi niekoľko podnikateľských misií slovenských inovatívnych firiem do zahraničia (napr. *do Nórska a na Island, alebo na Globálny podnikateľský summit* v Haagu), pomáhali slovenským technologickým firmám presadiť sa v zahraničí (napr. *podujatie Thales Group & Thales AI4EU* v Bratislave), spolupracovali s ÚPPVII a MH SR pri zabezpečovaní pobytu slovenských startupov v zahraničných akceleračtoroch (napr. *Smart City Works* v USA alebo *ILOG* v Izraeli) alebo pri účasti slovenských firiem na technologických konferenciách v zahraničí (napr. *Innovation Week* v Oslo, *DLD Innovation Festival* v Tel Avive prostredníctvom podporného programu *Slovak Business Agency* alebo *SLUSH* v Helsinkách).

MZVEZ SR sa v roku 2019 podieľalo na vypracovaní materiálu Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu **„Správa o hodnotení vedy, výskumu a inovácií v SR orgánmi EÚ a globálnymi organizáciami“**, ktorý vzala na vedomie Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie v decembri 2019. Správa poskytuje pohľad na slovenskú vedu, výskum a inovácie z pohľadu orgánov EÚ, prináša porovnania s inými krajinami vo využívaní programu Horizont 2020 a v patentovej ochrane (Európsky patentový úrad v Mníchove), ako aj hodnotenie SR z hľadiska inovačnej výkonnosti a konkurencieschopnosti vo viacerých globálnych rebríčkoch.

Po schválení vládou SR bola v júli 2019 ekonomická diplomacia MZVEZ SR posilnená o **štyroch inovačných diplomatov** Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorí boli vyslaní na zastupiteľské úrady SR v Izraeli, USA, Fínsku a Číne. Poslaním inovačných diplomatov je pomáhať slovenským podnikateľom, univerzitám a výskumným inštitúciám v nadväzovaní spolupráce s inovačným prostredím týchto krajín a vytvárať systémovú podporu medzinárodnej spolupráce v oblasti vedy, výskumu a inovácií.

1.6. Aktivity zamerané na podnikateľskú a odbornú verejnosť

Výrazným subjektom na podporu slovenských podnikateľov pri ich prieniku na zahraničné trhy bola **Rada vlády SR pre podporu exportu a investícií (RVPEI)**, ktorá ako poradný a koordinačný orgán vlády SR zabezpečovala aj v roku 2019 dialóg medzi štátnou správou, podnikateľmi a akademickou sférou v oblasti podpory exportu a investícií. RVPEI sa v roku 2019 zamerala na podporu implementácie Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov SR a na **podporu zapájania podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce**, ktorou sa rozširujú možnosti slovenských firiem pri prieniku na zahraničné trhy. Keďže RVPEI uložila podporiť SOPK pri organizovaní recipročných podnikateľských misií, bolo začiatkom roka podpísané **Memorandum medzi MZVEZ SR a SOPK o spolupráci v oblasti ekonomickej diplomacie**, ktoré umožnilo naštartovať recipročné podnikateľské misie v SR. Pilotným projektom bolo **Obchodné fórum Tatarstan – SR** pri príležitosti návštevy prezidenta Tatárskej republiky.

Na podporu slovenských podnikateľských subjektov ministerstvo v roku 2019 prostredníctvom **projektovej schémy** vyčlenilo **130 tisíc eur** pre zastupiteľské úrady na realizáciu 32 projektov. Slovenské firmy ocenili projekty v zahraničí a zúčastnili sa na prestížnych inovatívnych podujatiach v **USA, Kanade, Holandsku, UK, Chorvátsku a Švédsku**, na podnikateľských misiách na **Islande, Ukrajine, Portugalsku, Mongolsku a Kazachstane**, či na veľtrhoch v **Bielorusku, Rakúsku, Írsku, Kanade a Číne**. Od roku 2020 sa bude realizovať nová, efektívnejšia projektová schéma, ktorej súčasťou bude aj spolupráca vyplývajúca z MoU s SOPK. To umožní financovať širší okruh aktivít na podporu ekonomickej diplomacie v zahraničí i v SR.

Prenos ekonomických a obchodných informácií zo zahraničia sa uskutočňuje na **webstránke** ministerstva v časti Podnikajme v zahraničí, ktorá v roku 2019 zaznamenala 4,28 milióna návštev (v roku 2018 4,06 milióna). Na vyše 1 350 adries sa rozosiela **newsletter** a mesačník **Trendy a aktuality z hospodárskeho sveta**. Vo februári 2019 bol spustený **facebookový profil**, ktorý má evidovaných takmer 80 tisíc prezretí, následne v septembri 2019 bol vytvorený profil na **LinkedIn**. Miestom prvého kontaktu je **Podnikateľské centrum**, poskytujúce informačné a poradenské služby pre exportérov. V roku 2019 spracovalo približne 700 telefonických a emailových dopytov podnikateľskej verejnosti. V spolupráci s regionálnymi komorami SOPK v Nitre, B. Bystrici a Bratislave pokračovali **exportné kluby** „Z regiónov do sveta“ pod záštitou štátneho tajomníka L. Parízka. Ide o aktivitu MZVEZ SR, s cieľom predstaviť slovenským firmám v regiónoch služby ekonomickej diplomacie a informovať o všetkých formách pomoci štátu na podporu exportu. Na podujatiach spolupracujú EXIMBANKA SR, SARIO a Slovak Business Agency. Zaviedol sa nový formát **Exportného domu**, v rámci ktorého sa na podujatiach ako sú významné veľtrhy, výstavy a konferencie pod záštitou MZVEZ SR poskytujú komplexné informačné a poradenské služby štátnych inštitúcií určené pre podnikanie v zahraničí. Pilotný Exportný dom sa uskutočnil na veľtrhu Gastra a Kulinária 2019 v Nitre. Na oboch **kooperačných burzách SARIO** v roku 2019 **v Bratislave a v Nitre** sa MZVEZ SR prostredníctvom siete ekonomických diplomatov aktívne podieľalo na získavaní zahraničných účastníkov a priamo na poradenstve slovenským a zahraničným partnerom.

Významnú pomoc pre podnikateľov v roku 2019 predstavovali taktiež **konzultačné dni ekonomických diplomatov s firmami**, realizované v spolupráci s regionálnymi zastúpeniami SOPK a SARIO. V tejto súvislosti možno spomenúť konzultačný deň pre slovenských podnikateľov v spolupráci s regionálnou komorou SOPK Žilina s cieľom prezentovať investičnú a ekonomickú klímu ČR a možností podnikania v ČR, konzultačné dni s regionálnou SOPK Bratislava k podnikaniu v Bielorusku, konzultačné dni „Exportné príležitosti v Španielsku“ na pôde agentúry SARIO v Bratislave, konzultačné dni so SARIO k podnikaniu

v Japonsku v Bratislave, ako aj konzultácie so SARIO pri príležitosti návštevy talianskej podnikateľskej misie v SR.

Koordináciu zapájania sa štátnych inštitúcií SR do projektov EÚ v susedských krajinách zabezpečoval **Národný kontaktný bod SR pre Twinning a Taiex (NKB)**. NKB v roku 2019 zaevidoval a distribuoval podklady k cca 40 twinningovým projektom, pričom SR bola úspešne vybratá a zapojená do projektov v **Gruzínsku, Srbsku a Severnom Macedónsku** s rozpočtom 4,5 mil. eur. V databáze expertov má SR zaevidovaných 45 špecialistov z 22 rôznych štátnych inštitúcií, pričom v tomto roku daní experti realizovali 28 krátkodobých expertných misií v zahraničí (Taiex peer-to-peer). NKB taktiež zastupuje SR vo výboroch EK pre nástroj predvstupovej pomoci IPA (alokácia 2014 – 2020 - 11,6 mld. eur), nástroj európskeho susedstva ENI (alokácia 15,4 mld. eur) a nástroj partnerstva PI (alokácia 954,7 mil. eur). EÚ pokladá úzku spoluprácu so susednými krajinami za strategicky dôležitú pre svoju bezpečnosť a prosperitu. Z uvedeného vyplýva, že je záujmom MZVEZ SR posilniť svoje kapacity pre správu agendy NKB s cieľom **zapojiť** do procesu čo najviac SR inštitúcií a expertov. V priebehu roka 2020 sa plánuje v spolupráci s EK (DG NEAR), Zastúpením EÚ v SR a vybranými ústrednými orgánmi štátnej správy pripraviť a realizovať workshopy a prezentácie, ktoré by zlepšili informovanosť odbornej verejnosti o danej problematike a **rozšírili potenciál SR zapojiť sa do projektov** finančných nástrojov EÚ pre susedskú politiku.

MZVEZ SR prostredníctvom veľvyslanca s osobitným poslaním pre **granty Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórskeho finančného mechanizmu a Švajčiarskeho finančného mechanizmu** uskutočnilo v roku 2019 viaceré prezentačné podujatia a odborné semináre pre zástupcov podnikateľského sektora, miestnej samosprávy a verejnosti o možnostiach podpory obchodnej spolupráce prostredníctvom čerpania finančných prostriedkov z grantov EHP a Nórska. V rámci čerpania pomoci z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru (*d'alej „EHP“*) a Nórskeho finančného mechanizmu sa v roku 2019 v spolupráci s donorskými krajinami uzatvorili programové dohody, uskutočnili sa rozličné typy informačných podujatí k väčšine programov a boli vyhlásené výzvy na predkladanie projektov vrátane Bilaterálneho fondu na národnej úrovni. MZVEZ SR a Stála misia SR pri OECD zrealizovala v roku 2019 v spolupráci s MH SR v súvislosti s predsedníctvom SR v OECD odbornú konferenciu pre slovenské podnikateľské subjekty a samosprávu k problematike **Smart Cities**. MZVEZ SR sa súčasne podieľalo na realizácii série prezentačných podujatí, odborných konferencií (*napr. Slovensko na ceste k Smart Cities, Výzvy vo verejnej správe - Central European Education Institute, Techsummit 2019, Urbansummit 2019*) a prednášok v rámci podnikateľského prostredia (*Smart Cities klub*), akademickej obce (*Slovenská rektorská konferencia*), štátnej správy a samosprávy (*Združenie miest a obcí Slovenska, Únia miest Slovenska, Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy*) v rámci zdieľania príkladov dobrej praxe, či osvedčených postupov a skúseností v rámci grantov EHP a Nórska. Za účasti predstaviteľov samosprávy, vyšších územných celkov, občianskych a odborných organizácií, regionálnych rozvojových agentúr, akademickej obce, podnikateľského sektora, ako aj zástupcov úspešne zrealizovaných projektov sa uskutočnili v roku 2019 **spojené informačné dni - granty pre samosprávu** v mestách Bratislava, Banská Bystrica a Košice.

MZVEZ SR aj v roku 2019 vytváralo podmienky pre plnenie opatrení Akčného plánu **Národného programu využitia potenciálu dreva SR 2014 - 2020**, ktorého primárnymi cieľmi je zvýšenie efektivity využívania dreva a podpora malých a stredných podnikov, zamestnanosti, regionálneho rozvoja a udržateľnosti lesnícko-drevárskeho sektora. V tomto období rezort diplomacie poskytol súčinnosť drevospracujúcim podnikom a využitím siete zastupiteľských úradov prispel pri propagácii slovenských výrobkov z dreva na veľtrhoch, výstavách alebo na iných prezentačných podujatiach hlavne v **Belgicku, Bulharsku, Českej republike, Dánsku, Francúzsku, Chorvátsku, Japonsku, Lotyšsku, Rakúsku, na Ukrajine a vo Vietname**.

Odborná pripravenosť pre efektívne poskytovanie poradenstva podnikateľom je garantovaná pravidelným odborným vzdelávaním pracovníkov MZVEZ SR. Gestor vzdelávania Akadémie vzdelávania MZVEZ SR pravidelne realizuje predvýjazdovú prípravu. V roku 2020 sa začína realizovať nový **akreditovaný vzdelávací program pre ekonomických diplomatov** v úzkej spolupráci Akadémie vzdelávania a Sekcie hospodárskej spolupráce MZVEZ SR s Ekonomickou univerzitou Bratislava.

1.7. Podnikateľský sektor a rozvojová spolupráca

Rozvojové projekty realizované malými a strednými podnikateľmi v roku 2019

S cieľom zvýšiť efektívnosť, ale aj dynamiku slovenskej rozvojovej spolupráce, SlovakAid dlhodobo podporuje rozširovanie SK ODA v rámci podnikateľského sektora. Mobilizácia súkromných zdrojov je dôležitou súčasťou rozvojových aktivít a prepojenie neziskovej a podnikateľskej sféry je kľúčom k zvýšeniu adresnosti projektov a budovaniu kapacít rôznych aktérov rozvojovej spolupráce. Hlavným cieľom je pritom posilňovanie socioekonomického rozvoja miestneho obyvateľstva - tvorba pracovných miest, podpora trhového prostredia, zvýšenie konkurencieschopnosti, zlepšenie dostupnosti základných tovarov a služieb a pod. Za účelom podpory zapojenia súkromného sektora do SK ODA je vytvorený osobitný **Program podnikateľských partnerstiev**. Program je realizovaný prostredníctvom výziev vyhlasovaných SAMRS pre **všetky rozvojové krajiny podľa definície Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (OECD/DAC)**, pričom **sektorové priority** vychádzajú zo **Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023**: energetika, infraštruktúra, životné prostredie, hydrogeológia a zásobovanie pitnou vodou, pôdohospodárstvo, sociálna infraštruktúra, poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť. Poskytuje podporu v dvoch fázach - **prípravnej** (vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti a podnikateľského plánu s dotáciou do výšky 10 000 eur) a **realizačnej** (projekty dotované do výšky 200 000 eur zahŕňajúce konkrétne činnosti smerujúce k praktickej realizácii inovatívnych podnikateľských nápadov, ktoré prispievajú k napĺňaniu rozvojových cieľov v partnerskej krajine). Výsledky projektov by sa mali zameriavať na transfer a využívanie nových technológií, ochranu životného prostredia, zníženie energetickej náročnosti, zvýšenie potravinovej bezpečnosti, ekologickejšiu prevádzku a podporu sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva a pod. Projekty by mali zároveň reagovať na potreby cieľovej krajiny a byť v súlade s aktivitami ostatných donorov pôsobiacich v danej oblasti. Program podlieha pravidlám štátnej pomoci *de minimis* a nie sú ním podporované aktivity, ktoré sú zamerané výlučne na export tovarov. V roku **2019** boli v dvoch kolách vyhlásené **výzvy na predkladanie žiadostí súkromného sektora o dotácie** na projekty rozvojovej spolupráce SR. **Podporených bolo jedenásť projektov**, ktoré realizujú podnikateľské subjekty, v celkovej sume **494 652,78 eur**.

Program podnikateľských partnerstiev prepája SlovakAid s rozvojovými aktivitami organizovanými MF SR, **novou úverovou schémou s grantovým elementom** realizovanou Eximbankou SR od 1. októbra 2019 (tzv. zvýhodnené vývozné úvery) a programom Rozvojmajstri financovaným prostredníctvom partnerstiev MZVEZ SR a MF SR s Rozvojovým programom OSN (UNDP). S cieľom uľahčiť prienik súkromného sektora na trhy v rozvojových krajinách ponúka Eximbanka SR od 1. októbra 2019 pre exportérov do nízkopříjmových krajín zvýhodnené úrokové sadzby, možnosť využitia príspevku na odpustenie časti istiny poskytnutého úveru a predĺženie splatnosti úveru do výšky 30 - 50% hodnoty exportného kontraktu. MZVEZ SR ako koordinátor rozvojovej spolupráce v SR má primárne úlohu zabezpečiť, aby boli podporené skutočne len také projekty, ktoré prispievajú k udržateľnému rozvoju partnerských krajín. Finálne odporúčacie stanovisko k vhodnosti

projektu poskytuje MZVEZ SR pre EB SR na základe záverov rokovania medzirezortnej pracovnej skupiny, ktorá bude vytvorená pri Koordinačnom výbore pre rozvojovú spoluprácu.

V septembri 2019 UNDP podpísal zmluvu s konzorciom firiem Aspiro a Europlus za účelom **posilňovania kapacít súkromného sektora v rámci rozvojovej spolupráce** a národných aktérov ODA SR, ktoré financuje MZVEZ SR. Kľúčovým komponentom je vytvorenie podmienok pre zapojenie slovenského podnikateľského sektora do rozvojových aktivít SR v partnerských krajinách SlovakAid v sektoroch vodného a odpadového hospodárstva, energetickej efektívnosti, poľnohospodárstva a informačných technológií, osobitne v regióne západného Balkánu (a aj Východného Partnerstva). MZVEZ SR nadväzuje na partnerstvo MF SR a rozširuje záber **platformy Rozvojmajstri** (<http://www.rozvojmajstri.sk>) aj na nástroje EÚ. V spolupráci s UNDP pripravuje MZVEZ SR spustenie tzv. **Challenge fund-u**, ktorého cieľom je generovať rozvojové podnikateľské projekty v Severnom Macedónsku a Moldavsku.

2. Výzvy a úlohy budúceho obdobia

2.1. Služby pre podnikateľskú a odbornú verejnosť

Základným atribútom ekonomickej diplomacie MZVEZ SR v roku 2020 zostáva aj naďalej prispievať zjednodušovaniu prístupu slovenských podnikateľských subjektov na zahraničné trhy prostredníctvom svojich aktivít realizovaných na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni. V spolupráci so všetkými členmi Rady vlády SR na podporu exportu a investícií zameria MZVEZ SR v roku 2020 svoje úsilie v oblasti ekonomickej diplomacie najmä na vnímanie úloh ekonomickej diplomacie Slovenskej republiky v kontexte strategickej vízie geopolitiky a globálnej ekonomiky a z toho vyplývajúcich príležitostí a hrozieb pre otvorenú slovenskú ekonomiku (rastových a útlmových tendencií svetovej ekonomiky, regionálnej a globálnej politickej a ekonomickej stability, brexitu, obchodných vojen, hospodárskych a obchodných sankcií). Tiež na participáciu slovenskej ekonomickej diplomacie na medzinárodnej spolupráci pri podpore hľadania udržateľných riešení globálneho vývoja so zreteľom na silné stránky slovenského hospodárstva. Potrebu udržateľného rastu vnímame ako výzvu, ktorú by Slovensko malo pretransformovať do podnikateľských príležitostí. Jej súčasťou bude pokračovanie budovania značky Slovensko **Good idea Slovakia**, s potravinárskym sektorom ako „best practice“.

Ekonomická diplomacia MZVEZ SR v spolupráci so všetkými aktérmi z podnikateľského prostredia i zo štátnej správy bude pokračovať v posilňovaní a skvalitňovaní obchodno-politických poradenských služieb, poskytovaných slovenským podnikateľským subjektom a pružne reagovať na meniace sa požiadavky a potreby podnikateľského sektora. Na naplnenie tohto cieľa budeme predovšetkým zlepšovať dostupnosť a kvalitu služieb pre podnikateľskú verejnosť prostredníctvom **portálu Podnikajme v zahraničí**.

MZVEZ SR bude v oblasti ekonomickej diplomacie pokračovať v napomáhaní k výraznejšiemu zapojeniu slovenských firiem do globálnej ekonomiky, a to nielen vďaka existujúcej sieti slovenských zastupiteľských úradov a ekonomických diplomatov v zahraničí ale aj prostredníctvom vybudovaných partnerstiev s organizáciami verejného a súkromného sektora, pôsobiacich na Slovensku ako aj v zahraničí. Budeme naďalej využívať osvedčené formáty informačných a poradenských podujatí - od komplexného **exportného domu**, cez regionálne **exportné kluby** až po **konzultačné dni** ekonomických diplomatov.

Nová, efektívnejšia a jednoduchšie nastavená projektová schéma umožňuje v roku 2020 využívať finančné prostriedky na spolufinancovanie projektov ekonomickej diplomacie pre zastupiteľské úrady, ministerstvo i Slovenskú obchodnú a priemyselnú komoru. Prostriedky

budú určené na podnikateľské misie, kooperačné, prezentačné a odborné podujatia i na účasť na veľtrhoch a výstavách. Ich využitie sa očakáva najmä pri podpore slovenských firiem, ale aj pri prezentácii SR ako cieľa pre **zahraničné investície** a na aktívnu a **inovatívnu prezentáciu SR z pohľadu cestovného ruchu** (rozvoj kongresovej turistiky a propagácie Slovenska ako celoročnej destinácie cestovného ruchu, a to v spolupráci so zástupcami MDV SR v zahraničí).

Úlohou bude pokračovať v **skvalitňovaní vzdelávania a prípravy ekonomických diplomatov** vysielaných MZVEZ SR na ZÚ SR v zahraničí, ktoré bude smerovať k ešte vyššej miere profesionalizácie a pružnému reagovaniu na nové výzvy globálneho ekonomického prostredia pri zohľadnení potrieb Slovenskej republiky. V nemalej miere k tomu prispeje aj celosvetová porada ekonomických diplomatov SR v roku 2020.

2.2. Podpora vedy, výskumu a inovácií

Krajiny, ktoré podporujú vedu, výskum a inovácie majú tendenciu byť dlhodobo úspešnejšie. MZVEZ SR sa v roku 2019 podieľalo na vypracovaní materiálu Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu „*Správa o hodnotení vedy, výskumu a inovácií v SR orgánmi EÚ a globálnymi organizáciami*“, ktorý vzala na vedomie Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie v decembri 2019. Správa konštatuje, že aj napriek tomu, že sa SR ekonomicky darí a v medzinárodných inovačných rebríčkoch sa umiestňuje okolo 40. miesta najinovatívnejších krajín sveta, zaostáva za väčšinou štátov EÚ. Podľa Európskej komisie¹ dosahovala SR v rámci EÚ v roku 2019 podpriemernú inovačnú výkonnosť a patrila do druhej polovice skupiny **tzv. miernych inovátorov**.

Rebríčky EÚ:

European Innovation Scoreboard 2019 (EÚ-28): AT: 9, EE: 12, CZ: 14, SI: 15, LT: 21, **SK: 22**, HU: 23, LV: 24, PL: 25
Regional Innovation Index 2019 (238 regiónov EÚ): tri regióny Rakúska (39.-52.), Praha (87.), Bratislavský kraj (114.), sedem regiónov Českej republiky (124.-182.), východné Slovensko (185.), západné Slovensko (189.), stredné Slovensko (199.)

Globálne rebríčky:

Global Innovation Index 2019 (UN/WIPO): AT: 21, EE: 24, CZ: 26, SI: 31, HU: 33, LV: 34, **SK: 37**, LT: 38, PL: 39
Global Competitiveness Index 4.0, 2019 (WEF): AT: 21, EE: 31, CZ: 32, SI: 35, PL: 37, LT: 39, LV: 41, **SK: 42**, HU: 47
Bloomberg 2019 Innovation Index: AT: 12, PL: 22, CZ: 25, SI: 31, HU: 32, EE: 36, LT: 37, **SK: 39**, LV: 42

Vysvetlivky: AT: Rakúsko, EE: Estónsko, CZ: Česká republika, SI: Slovinsko, LT: Litva, SK: Slovenská republika, HU: Maďarsko, LV: Lotyšsko, PL: Poľsko

V súlade s jednotnou prezentáciou SR v zahraničí a značkou **Good idea Slovakia** sa **v roku 2020 ekonomická diplomacia MZVEZ SR v oblasti vedy, výskumu a inovácií zameria** na prezentáciu a prepájanie inovačných a vedecko-výskumných kapacít SR so zahraničím. Bude iniciovať rôzne formy spolupráce slovenských a zahraničných subjektov (najmä v perspektívnych oblastiach ako high-tech, či sektor zdravotníctva), poukazovaním na úspešné príbehy firiem a medzinárodne uznávaných vedcov pôsobiacich v SR motivovať „slovenských profesionálov“ žijúcich v zahraničí angažovať sa do diania na Slovensku a bude tiež podporovať rôzne podujatia doma aj v zahraničí. V spolupráci s ďalšími hráčmi inovačného ekosystému bude pokračovať v mapovaní výskumného a inovačného potenciálu SR, zvyšovať povedomie zahraničných partnerov (vrátane investorov a ich centrál) o technologickej vyspelosti SR, podporovať iniciatívy so špičkovými zahraničnými vedcami zamerané na popularizáciu vedy na Slovensku, prepájať slovenské vysoké školy so zahraničnými firmami s cieľom podpory spolupráce akademického sektora s praxou a podporovať mobilitu študentov, vedcov a zástupcov inovatívnych firiem (stážové a akceleračné programy). Vo väčšej miere bude komunikovať otázky digitálnej ekonomiky, a to nielen smerom do zahraničia, ale spolu s ďalšími inštitúciami aj smerom k slovenským firmám (internet je globálnou platformou inovácií a obchodu, často rozhodujúcim faktorom úspechu hospodárskeho a spoločenského

¹ Európsky prehľad výsledkov inovácií - European Innovation Scoreboard 2019 ([link](#))

rozvoja firiem a krajín) a zvyšovať povedomie o prínosoch digitálnej ekonomiky a moderných nástrojov e-commerce umožňujúcich finančne nenáročný predaj produktov aj malých firiem v celosvetovom meradle. Veľvyslanec s osobitným poslaním pre vedu a inovácie MZVEZ SR bude spolupracovať s agentúrou SARIO a inovačnými diplomatmi Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu vyslanými na zastupiteľské úrady SR v zahraničí pri škálovaní tzv. *inovačných služieb SARIO*. Pomoc technologicky zaujímavým slovenským firmám a vedecko-výskumným inštitúciám disponujúcim špičkovými technológiami presadiť sa v zahraničí prinesie nielen zvýšenie povedomia investorov a ich centrál o technologickej vyspelosti Slovenska, ale môže aj priamo podporiť samotné investície a export. Takéto firmy sa preto stanú súčasťou podnikateľských misií organizovaných v rámci pracovných ciest predstaviteľov SR do zahraničia. Vznik technologických startupov je dnes na Slovensku skôr výnimkou, no práve podpora inovatívnych firiem dokáže pritiahnúť vývojové centrá veľkých spoločností, pre umiestnenie ktorých nie je cena práce rozhodujúcim kritériom. Ekonomická diplomacia bude v rámci členstva veľvyslanca s osobitným poslaním pre vedu a inovácie MZVEZ SR v Rade vlády SR pre vedu, techniku a inovácie a v Komisii MŠVVŠ SR pre vesmírne aktivity SR podporovať diverzifikáciu ekonomiky poukazovaním na možnosti slovenských firiem smerom k európskemu kozmickému priemyslu a spolupráci s Európskou vesmírnou agentúrou. Naďalej bude spolupracovať s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (UPVII) v aktivitách zameraných na verejno-súkromné financovanie projektov v oblasti vedy, výskumu a inovácií, v podpore naplňovania cieľov Digitálnej koalície, medzinárodnom presahu aktivít Slovenského centra pre výskum umelej inteligencie – slovak.AI alebo inovačných iniciatív v rámci Európskej únie, ako aj v rámci spolupráce krajín strednej a východnej Európy a Číny (17+1). Bude spolupracovať s vyššími územnými celkami a miestnymi samosprávami poukazovaním na zahraničné vzory fungovania miestnych inovačných ekosystémov a prepájaním slovenských predstaviteľov s relevantnými zahraničnými partnermi.

2.3. Prierezové a globálne témy

V nadväznosti na ukončenie platnosti strategického materiálu „Zameranie ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do r. 2020“ bude potrebné vypracovať „Zameranie ekonomickej diplomacie v oblasti bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov do r. 2025“, reflektujúce programové vyhlásenie novej vlády. MZVEZ SR bude pokračovať v analytických aktivitách (mesačník Trendy a aktuality z hospodárskeho sveta, konferencia „Slovenská ekonomika v kontexte globálnych hospodárskych zmien“). Aj v roku 2020 budeme zdôrazňovať maximálnu prioritu SR v zachovaní ukrajinskej prepravnej trasy ruského plynu do EÚ, prechádzajúcej cez SR a pokračovať v rozvoji regionálnej energetickej spolupráce, zameranej na podporu infraštruktúrnych projektov, umožňujúcich diverzifikáciu energetických zdrojov a trás. Prioritami pre SR zostáva realizácia projektov spoločného záujmu tzv. PCI - dobudovanie severojužného plynárenského koridoru prepojením slovenskej a poľskej plynárenskej siete a realizácia projektu Eastring s cieľom integrovať európske plynové trhy. Dôležitou témou bude sledovať vývoj v oblasti dovozu LNG z USA, kde sa SR môže stať rozhodujúcim hráčom a tranzitnou križovatkou pre dodávky LNG pozdĺž severojužného koridoru. V rámci plynovej energetickej bezpečnosti sa budeme usilovať o zachovanie ďalších tranzitných trás plynovodov s účasťou SR. SR bude naďalej konštruktívnym aktérom v rokovaníach o budúcej podobe Energetickej únie EÚ, predovšetkým v oblasti plynárenstva. Podporujúc ambiciózne dekarbonizačné úsilie EÚ, bude SR zastávať právo členských krajín na národnú suverenitu pri rozhodovaní o optimálnom energetickom mixe, vrátane využívania jadrovej energie ako bezuhlíkového zdroja.

3. Inštitucionálna spolupráca v oblasti ekonomickej diplomacie

3.1. Ministerstvo hospodárstva SR

Multilaterálna ekonomická diplomacia v kontexte spoločnej obchodnej politiky EÚ

Stabilný, predvídateľný a transparentný multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách Svetovej obchodnej organizácie (WTO) vždy zohrával kľúčovú úlohu pre rozvoj slovenskej ekonomiky, ktorá je veľmi závislá od zahraničného obchodu a prístupu k surovinám a zdrojom energie. SR, ktorá je zakladajúcim členom WTO, preto v hodnotenom období podporovalo túto organizáciu ako kľúčové globálne fórum pre tvorbu pravidiel svetového obchodu, pre rokovania o liberalizácii obchodu a pre odstraňovania obchodných prekážok. V roku 2019 sa SR spolu s ostatnými členskými štátmi EÚ v rámci spoločnej obchodnej politiky sústredila na riešenie dvoch hlavných globálnych problémov vo svetovom obchode: **krízy WTO** a **nárastu** obchodného protekcionizmu zo strany administratívy USA. WTO čelí najhlbšej kríze od svojho vzniku. Dlhodobu viaznu multilaterálneho negociácie o elementoch Rozvojovej agendy z Dohy a čoraz viac členov pristupuje k náhradným riešeniam v podobe plurilaterálnych alebo bilaterálnych dohôd. USA pokračovali v blokovaní vymenovania nových členov odvolacieho orgánu WTO, ktorý od decembra 2019 prestal fungovať. Tým došlo k znefunkčneniu dvojstupňového mechanizmu na urovnávanie obchodných sporov. SR jednoznačne podporovala snahu EÚ a ďalších členov WTO o riešenie vzniknutej situácie. Problém s odvolacím orgánom má však širšie pozadie a potvrdzuje skutočnosť, že pravidlá WTO v súčasnosti nezodpovedajú rýchlo sa meniacim podmienkam a výzvam v globálnom obchode. SR preto podporovala návrhy na modernizáciu a reformu WTO, s cieľom zvýšiť efektívnosť a schopnosť tejto organizácie prispôbiť sa globálnym zmenám. Čo sa týka **nárastu obchodného protekcionizmu zo strany administratívy USA**, prioritnou oblasťou bolo riešenie krízy v obchodných vzťahoch EÚ s USA, ktorej negatívne účinky pocítila aj SR. S cieľom zabrániť hrozbe presmerovania obchodných tokov ocele na trh EÚ v dôsledku zavedenia dodatočných ciel zo strany USA boli prijaté na úrovni EÚ ochranné opatrenia, ktoré významne chránia aj výrobcov ocele v SR. Zároveň SR podporovala pokračujúce aktivity EÚ na urovanie krízy, ktoré boli dohodnuté na samite predsedu EK s prezidentom USA v júli 2018, vrátane schválenia mandátov na rokovania o limitovanej obchodnej dohode a dohode o regulačnej spolupráci. Úspechom je predbežné odvrátenie ciel na automobily, ktorými USA hrozili viac ako rok.

SR v roku 2019 aktívne využívala jednotlivé **nástroje spoločnej obchodnej politiky EÚ** na presadzovanie svojich ofenzívnych záujmov, ako aj na ochranu defenzívnych záujmov, a zachovanie spravodlivej súťaže v medzinárodnom obchode („level playing field“). V záujme dosiahnutia týchto cieľov sa SR aktívne zapájala do procesu rokovaní o dohodách o voľnom obchode (DVO) EÚ s tretími krajinami. Požiadavky SR boli formulované na základe konzultácií s domácimi zväzmi a asociáciami. Prihliadalo sa v nich na to, aby nové dohody prispievali k zvýšeniu exportnej výkonnosti SR nielen v tradičných sektoroch (automobilový priemysel, spotrebná elektronika, hutnícky priemysel), ale aj v iných odvetviach s exportným potenciálom (služby, energetika, doprava). Zároveň sa SR usilovala o to, aby otvorenie trhu EÚ malo čo najmenej negatívny dopad na postavenie slovenských výrobcov na tomto trhu. V oblasti **prípravy dohôd o voľnom obchode** najväčším úspechom v roku 2019 bolo dosiahnutie politickej dohody s krajinami MERCOSUR (Argentína, Brazília, Paraguaj, Uruguaj) v júni 2019, ktorá je historicky ekonomicky najvýznamnejšou obchodnou dohodou EÚ. Pokračuje technické doladovanie dohody a predloženie Rade EÚ a Európskemu parlamentu sa očakáva v roku 2020. Pokračovala práca na technických detailoch na modernizácii DVO s Mexikom, ktorá bola politicky dosiahnutá v roku 2018, ako aj rokovania

s Čile o modernizácii obchodnej časti Asociačnej dohody. V júni 2019 bola podpísaná aj DVO s Vietnamom, ktorá sa začne uplatňovať od roku 2020. V roku 2019 pokračovali intenzívne vyjednávania nových DVO s Austráliou a Novým Zélandom a Čile. V procese **sektorálnych iniciatív EÚ v oblasti medzinárodného obchodu** SR podporilo v roku 2019 **prijatie rámcovej legislatívy EÚ o skríningu priamych zahraničných investícií**, ktorá umožňuje uplatniť opatrenia za účelom predchádzania prevzatíu strategických aktív (kritickej infraštruktúry, technológií, vstupov, citlivých informácií) zahraničnými investormi, a to predovšetkým štátom vlastnenými alebo podporovanými podnikmi, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť a verejný poriadok. Obnovila sa príprava legislatívy pre zlepšenie prístupu tovarov a služieb EÚ na trhy tretích krajín v rámci medzinárodného verejného obstarávania. V rámci uplatňovania **nástrojov na ochranu obchodu** MH SR ako národný orgán v komitologickom výbore pre ochranné opatrenia aktívne obhajovalo záujmy slovenských výrobcov pri prešetrovaniach sťažností na dumpované a subvencované dovozy a pri zavádzaní antidumpingových a antisubvenčných opatrení s cieľom zachovania férovej súťaže. Aktívne participovalo aj na príprave opatrení, ktoré EÚ operatívne prijímala ako reakciu na zavedenie dodatočných ciel USA na oceľ a hliník. SR aktívne využívala aj ďalší nástroj podpory konkurencieschopnosti výrobcov SR - **systém colných kvót a suspenzií** v rámci spoločného colného sadzobníka EÚ. MH SR ako národný orgán zodpovedný za posúdenie a administráciu žiadostí slovenských výrobcov obhájilo v rámci expertnej skupiny Európskej komisie pre ekonomické otázky colných sadzieb (ETQG) v roku 2019 spolu 14 nových žiadostí o colné suspenzie a 1 žiadosť o zmenu existujúcich opatrení, ktoré predstavujú **súhrnnú úsporu pre slovenských výrobcov vo výške viac ako 3,8 mil. eur ročne**. MH SR aktívne participovalo na rokovaníach Globálneho fóra pre riešenie nadbytočných výrobných kapacít v oceliarskom priemysle.

Bilaterálna ekonomická diplomacia

Rezort hospodárstva pokračoval v roku 2019 v príprave bilaterálnych zmlúv zameraných na posilňovanie ekonomickej spolupráce, pričom vychádzal zo Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov SR na roky 2014 – 2020. MH SR podpisuje so svojimi partnermi **medzivládne zmluvy a dohody o hospodárskej spolupráci**, medzirezortné zmluvy a dohody o hospodárskej spolupráci, ako aj memorandá o porozumení.

V sledovanom období pokračovalo Ministerstvo hospodárstva SR v príprave bilaterálnych dohôd a memoránd, pričom zaslalo ománskej strane návrh textu Memoranda o porozumení medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom obchodu a priemyslu **Ománskeho sultanátu** o založení Spoločného hospodárskeho výboru, avšak reakciu z ománskej strany doposiaľ nedostalo. MH SR má rozpracovanú Dohodu medzi vládou SR a vládou **Turkménskej republiky** o zriadení spoločnej medzivládnej komisie pre hospodársku spoluprácu; Protokol o spolupráci medzi MH SR a Ministerstvom hospodárstva a trvalo udržateľného rozvoja **Gruzínska**. Na podpis je stále pripravené Memorandum o porozumení medzi MH SR a Ministerstvom pre mikro, malé a stredné podnikanie **Indie** o spolupráci v oblasti mikro, malého a stredného podnikania, na ťahu je indická strana. V januári 2019 bol odovzdaný prostredníctvom ZÚ SR v Moskve návrh Dohody medzi vládou SR a vládou **Azerbajdžanskej republiky** o hospodárskej spolupráci. Azerbajdžanská strana zaslala svoj protinávrh na MZVEZ SR v októbri toho roku. Predloženie návrhu dohody na rokovanie vlády SR sa predpokladá vo februári 2020. V auguste 2019 bol na MZVEZ SR zaslaný na posúdenie Návrh Dohody medzi vládou SR a vládou **Arménskej republiky** o hospodárskej spolupráci. MZVEZ SR dohodu posudzuje. Na **zasadnutiach zmiešaných a medzivládnych komisií** (ZK a MVK) sa „presadzuje trend“, aby sa ich zúčastňovali priamo aj zástupcovia podnikateľskej sféry. V 1. polroku 2019 sa slovenské podnikateľské subjekty zúčastnili zasadnutí ZK a MVK, pričom boli prítomné na 10. zasadnutí Zmiešanej komisie pre ekonomickú a obchodnú

spoluprácu medzi SR a **Indickou** republikou dňa 13. februára 2019 v Dillí (úroveň ŠTAT). Počas podnikateľského fóra malo možnosť 20 slovenských firiem z obranného, potravinárskeho, strojárkeho, drevárskeho, či smart sektoru viesť rokovania s 32 indickými spoločnosťami. 9. zasadnutie Zmiešanej komisie medzi vládou SR a vládou **Srbskej republiky** pre hospodársku spoluprácu sa uskutočnilo dňa 29. - 30. mája 2019 v Belehrade (na úrovni ministrov). Zasadnutia sa zúčastnilo 14 slovenských podnikateľských subjektov. Pripravené 4. zasadnutie Konzultačnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi MH SR a Ministerstvom hospodárstva **Bulharskej republiky** v termíne 14. - 15. mája 2019 bolo týždeň pred komisiou odložené. V dňoch 12. - 13. júna 2019 sa uskutočnilo 4. zasadnutie Konzultačnej komisie medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom hospodárstva, podnikania a remesiel Chorvátskej republiky (na úrovni štátnych tajomníkov). Zasadnutia sa zúčastnilo 17 slovenských podnikateľských subjektov. Na základe iniciatívy slovenskej strany sa plánované 1. zasadnutie Spoločného hospodárskeho výboru SR a **Iránu** ku koncu júna neuskutočnilo (na úrovni štátnych tajomníkov). Slovenská strana navrhla nový termín zasadnutia dohodnúť diplomatickou cestou. V dňoch 25. - 28. septembra 2019 sa uskutočnilo 20. zasadnutie Medzivládnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a **Ruskou federáciou** v Soči (na úrovni ministrov). Podnikateľské subjekty zo Slovenska boli súčasťou špecializovaných pracovných skupín. 5. zasadnutie Spoločnej rady pre hospodársku spoluprácu medzi SR a **JAR** sa uskutočnilo v dňoch 22. - 27. októbra 2019 v Pretórii (na úrovni štátnych tajomníkov). 14. zasadnutie Zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a **Bieloruskom** sa uskutočnilo v dňoch 23. - 24. októbra 2019 v Minsku (na úrovni štátnych tajomníkov). Podnikateľské subjekty zo Slovenska boli súčasťou špecializovaných pracovných skupín. 5. zasadnutie Slovensko-maďarskej komisie pre otázky hospodárskej spolupráce sa v 2. polroku 2019 neuskutočnilo z dôvodu iných potvrdených pracovných aktivít (na úrovni štátnych tajomníkov). MH SR podporilo **oficiálnu účasť** slovenských podnikateľských subjektov na 61. ročníku **veľtrhu MSV Brno 2019** (7. - 11. októbra 2019, ČR). Predseda vlády ČR A. Babiš sprevádzaný vedúcimi predstaviteľmi ekonomických rezortov ČR v rámci prehliadky vybraných stánkov navštívil aj oficiálnu expozíciu SR. **Veľtrhy a výstavy s finančnou podporou MH SR v rámci SR** ako národné stánky SR realizované SARIO boli v roku 2019 na Medzinárodnom strojárskom veľtrhu v Nitre, na veľtrhu ELO SYS v Nitre a na Autosalóne Autoshow Nitra. Najvýznamnejším domácim podujatím organizovaným SARIO bola Slovenská kooperačná burza v Nitre, ktorá sa uskutočnila v dňoch 3. - 6. októbra 2019. Burzy sa zúčastnilo spolu 107 spoločností.

3.2. Slovenská agentúra na podporu investícií a obchodu (SARIO)

Odbor zahraničného obchodu agentúry SARIO (OZO) sa počas roka 2019 podieľal v oblasti bilaterálnej ekonomickej spolupráce na organizácii 28 podujatí. Zorganizoval **13 zahraničných podnikateľských misií**, ktoré boli súčasťou medzivládnych komisií a návštev oficiálnych štátnych predstaviteľov SR v zahraničí. **8 podnikateľských misií zo zahraničia** bolo prijatých na slovenskej pôde. OZO sa venoval aj príprave a účasti na 6 veľtrhoch doma i v zahraničí, kde sa úspešne prezentovali slovenské spoločnosti. Podujatí sa celkovo zúčastnilo viac ako 300 slovenských spoločností, ktoré absolvovali viac ako 1500 B2B/B2G rokovaní. Multilaterálna diplomacia sa rozvíjala cez 2 nosné podujatia - **Slovenskú kooperačnú burzu v Nitre a v Bratislave**. Ide o najväčšie a najprestížnejšie medzinárodné podujatia SARIO, patriace k strategickým aktivitám agentúry a MH SR na podporu proexportných aktivít, prezentáciu inovatívnych firiem a networking-u. Odbor investičných projektov (OIP) sa v roku 2019 podieľal na organizácii alebo spoluorganizácii **42 investične zameraných zahraničných pracovných ciest**. Tieto mali formu samostatných investičných seminárov (v celkovom počte 11) alebo formu účasti na iných organizovaných podujatiach (31). Samostatné investičné semináre sa konali v nasledovných štátoch: Japonsko, USA, Taliansko, Írsko, Čína (2x),

Nemecko, Luxembursko, Monako, Kórejská republika a Nórsko. Príprava investične zameraných podujatí OIP prebiehala v úzkej spolupráci so ZÚ SR a honorárnymi konzulmi SR v daných krajinách (v celkovom počte 21). Jedným z takýchto podujatí bolo aj Expertné Fórum spoločnosti InoBat a SARIO počas Medzinárodnej automobilovej výstavy IAA 2019 vo Frankfurtu. Podujatie nieslo názov „**Europe’s in-house EV Battery Solution Developed and Made in Slovakia**“ a predstavili sa na ňom významní spíkri slovenského automobilového priemyslu. Úzka spolupráca SARIO a ZÚ SR vo Washingtone bola taktiež pri organizácii sérii stretnutí a prezentačných príležitostí vo viacerých mestách v USA (Austin, Detroit, New York). Cieľom bola prezentácia Slovenska v zámorí ako krajiny vhodnej na investície s vyššou pridanou hodnotou a zároveň napĺňanie podstaty nových Inovačných služieb SARIO. Pre SARIO je jednou z priorít proaktívne identifikovať investičné signály a možnosti prezentácie slovenského investičného prostredia v perspektívnych teritóriách. Pre tento účel absolvovali v roku 2019 vyslaní zamestnanci OIP krátkodobé (mesačné) pobyty vo vytypovaných krajinách: Spojené kráľovstvo, Kórejská republika, Japonsko, Nemecko a USA. Pracovné cesty boli vykonávané v priamej koordinácii so zastupiteľskými úradmi tak, aby sa v takto nastavenej intenzívnejšej spolupráci pokračovalo aj po ukončení ciest.

Agentúra SARIO v rámci odboru Národného projektu na internacionalizáciu MSP (NP) zabezpečovala účasť slovenských podnikateľských subjektov v spoločných národných expozíciách na 13 zahraničných veľtrhoch a výstavách, na ktorých svojou aktívnou účasťou prispeli aj zástupcovia MZVEZ SR. SARIO vytvorilo platformu na možnú prezentáciu 95 slovenských malých a stredných podnikov v rámci spoločnej expozície vo vizuále značky Slovensko GOOD IDEA SLOVAKIA. Spoločnosti absolvovali dohromady viac ako 2 000 bilaterálnych stretnutí s potenciálnymi obchodnými partnermi. V roku 2019 sa v rámci NP uskutočnilo 11 podnikateľských misií v SR a v zahraničí, ktorých sa zúčastnilo 81 slovenských spoločností.

SARIO pokračovalo vo vzdelávacích aktivitách pre slovenské malé a stredné podniky prostredníctvom seminárov Exportnej akadémie. Na základe prejavenej dopytu zo strany slovenských podnikateľov bolo zorganizovaných 18 seminárov, z toho 7 seminárov v regiónoch Slovenska a 11 seminárov v Bratislave, ktorých sa súhrnne zúčastnilo 237 účastníkov.

S cieľom zvýšiť mieru zapájania slovenských malých a stredných podnikov do nadnárodných dodávateľských sietí, SARIO v rámci NP navštevuje firmy s vyšším rastovým a inovačným potenciálom, ktoré majú predpoklad uchádzať sa o nové zákazky. Účelom rokovaní s predstaviteľmi spoločností je získať aktuálne informácie o výrobe, resp. službách, voľných kapacitách, príp. možnostiach diverzifikácie výroby v súlade so súčasnými požiadavkami trhu a dopytmi nadnárodných/zahraničných spoločností. Práve v tejto oblasti vidí agentúra SARIO potenciál pre intenzívnejšiu spoluprácu so ZÚ.

3.3. Slovak Business Agency

Slovak Business Agency v roku 2019 zorganizovala viacero podujatí. Predovšetkým išlo o workshopy, zamerané na identifikovanie úlohy „clearingového centra“ v zabezpečení funkčnosti schém rozšírenej zodpovednosti“ v krajinách Nemecko, Rakúsko, Slovinsko a Slovensko a workshop zameraný na „business support organisations“ s cieľom podporiť prechod k obehovému hospodárstvu a spoluprácu Chorvátska, Maďarska, Slovinska a Slovenska. Obidva workshopy boli v sektorovom zameraní obehového hospodárstva. Agentúra aktívne pôsobila v procese ekonomických a sociálnych inovácií a start-upov z viacerých sektorov. Iniciovala podporu inovatívnych procesov vo výrobe a zorganizovala viacero bilaterálnych stretnutí s dôrazom na automobilový a elektrotechnický priemysel. V rámci Národného projektu NP NCP BA kraj II pôsobila pri zviditeľňovaní slovenských malých a stredných podnikov zo všetkých krajov, s výnimkou Bratislavského, v rámci EÚ,

zvyšovala ich vzdelanostnú úroveň a mapovala konkurenciu s cieľom nadviazania kontaktov s obchodnými partnermi a investormi.

3.4. Ministerstvo financií SR

V oblasti **zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia** bola dojednaná zmluva s **Novým Zélandom** a iniciované rokovania s **Albánskom a Egyptom**. Návrhy na uzavretie zmlúv alebo protokolov k existujúcim zmluvám boli zaslané **Arménsku, Etiópii, Iránu, Mongolsku, Ománu a Spojeným arabským emirátom**. K 1. januáru 2019 nadobudol pre SR platnosť Mnohostranný dohovor na zavedenie opatrení na zamedzenie narušania základov dane a presunov ziskov súvisiacich s daňovými zmluvami (339/2018 Z. z.) (ďalej len „MLI“), ktorý modifikuje niektoré existujúce zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s cieľom implementovať vybrané opatrenia Akčného plánu G20/OECD BEPS. Ustanovenia MLI nadobudli účinnosť vo vzťahu k 10 zmluvám o zamedzení dvojitého zdanenia (Austrália, Francúzsko, Izrael, Japonsko, Litva, Poľsko, Rakúsko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo a Srbsko) k 1. januáru 2019 a k ďalším 9 zmluvám (Belgicko, Fínsko, Gruzínsko, Holandsko, Írsko, Kanada, Malta, Singapur, Ukrajina) v priebehu roka 2019 (máj až december). V oblasti bilaterálnych investičných zmlúv v roku 2019 prebiehali rokovania s Izraelom a ukončené boli rokovania s Egyptom a Švajčiarskom, kde očakávame autorizáciu Európskej komisie. S Kubánskou republikou bola podpísaná v roku 2019 medzinárodná dohoda o konsolidácii ekonomických vzťahov medzi vládou SR a Kubánskou vládou.

V roku 2019 **Medzinárodná investičná banka (MIB)** zmenou Štatútu banky rozhodla o presune svojho sídla z Moskvy do Budapešti. Tento krok má priniesť kvalitatívne nové príležitosti pre ďalší rozvoj MIB v záujme všetkých členských krajín banky. Akcionári MIB vnímajú presun sídla banky do krajiny EÚ ako pozitívny signál z hľadiska jej ďalšieho fungovania. Banka si pritom zachováva svoje plnohodnotné zastúpenie v Moskve, prostredníctvom ktorého bude podporovať rozvoj aktivít banky na trhoch Kuby, Mongolska, Ruska a Vietnamu, prípadne potenciálnych nových mimoeurópskych akcionárov. MIB pokračuje v úverových aktivitách na Slovensku, podporuje diverzifikáciu exportu a investícií slovenských spoločností mimo tradičných trhov Európy a využíva inovatívne formy financovania na podporu malých a stredných podnikov. MIB zorganizovala 17. septembra 2019 biznis fórum v Budapešti venované partnerstvu pre dosiahnutie väčšieho rozvojového dopadu. Fórum sa zameralo na regionálny potenciál strednej a východnej Európy pre rozvoj ekonomiky a obchodu, úlohu rozvojových bánk v tomto procese rozvoja ako aj udržateľný rozvoj a nástroje globálneho vplyvu. Na fóre sa zúčastnili zástupcovia medzinárodných finančných inštitúcií, komerčných bánk, rozvojových inštitúcií, súkromných spoločností a pod. MF SR podporovalo slovenských podnikateľov cez Fond technickej asistencie v spolupráci s MIB.

Medzinárodná banka hospodárskej spolupráce v spolupráci so Štátnou bankou Vietnamu zorganizovala dňa 27. novembra 2019 biznis fórum v Hanoi vo Vietname s názvom: Vietnam a Európa – perspektívy pre obchodnú spoluprácu s cieľom rozvoja obchodu medzi Vietnamom a krajinami strednej a východnej Európy a Euroázie. Na fóre bolo viac ako 200 účastníkov vrátane zástupcov najväčších vietnamských finančných inštitúcií a spoločností, predstaviteľov dôležitých štátnych inštitúcií a medzinárodných finančných inštitúcií, zástupcov zahraničných a medzinárodných korporácií vo Vietname, expertov a médií. Na fóre sa zdôrazňoval význam existujúcej dohody o voľnom obchode medzi Vietnamom a Euroázijskou hospodárskou úniou, vďaka ktorej sa zvýšili investičné a obchodné aktivity v regióne, ako aj nedávno podpísanej Dohody o voľnom obchode medzi Vietnamom a EÚ, od ktorej sa očakáva ďalší nárast ekonomických aktivít. Vietnam patrí medzi uznávaných ekonomických lídrov regiónu ASEAN (druhý najväčší obchodný partner pre EÚ za Singapurom a najväčší exportér tovaru) a stáva sa vstupnou bránou pre európskych partnerov na trhy juhovýchodnej Ázie. Vo

Vietname sa MF SR sústreďuje na podporu aktivít v oblasti potravinovej bezpečnosti, obnoviteľných zdrojov energie a verejného osvetlenia.

SR v spolupráci so skupinou **Svetovej banky** v roku 2019 využívala konzultačné a poradenské služby a opatrenia na podporu rozvoja regiónov (Prešov a Banská Bystrica). Zároveň prebiehali rokovania donorov o podpore najchudobnejších krajín sveta, pri ktorých sa SR sústreďuje na oblasť riadenia a inštitúcií, klimatických zmien, mobilizácie súkromného sektora a opatrení na zlepšenie dlhovej udržateľnosti. Ďalšou oblasťou bolo zapájanie podnikateľského sektora do rozvojovej agendy v spolupráci s EXIMBANKOU SR.

V roku 2019 v rámci **Európskej investičnej banky** (EIB) MF SR spolupracovalo pri identifikovaní vhodných projektov na financovanie zdrojmi EIB. Pokračovalo v implementácii trustového fondu pre Iniciatívu EIB na posilnenie odolnosti v južnom susedstve a krajinách západného Balkánu v súvislosti s utečeneckou a migračnou krízou. Iniciatíva je zameraná na rýchlu mobilizáciu dodatočného financovania na podporu hospodárskeho rastu, stability a dosiahnutia cieľov udržateľného rozvoja (SDGs) v susedstve EÚ.

V spolupráci s **Rozvojovou bankou Rady Európy** (RB RE) MF SR pokračovalo v implementácii fondu na podporu inkluzívneho rastu, kde je priestor pre zapojenie slovenských podnikateľských subjektov. V rámci medzinárodného tendra slovenský subjekt získal projekt v Srbsku v oblasti výstavby a obnovy bývania pre rodiny zasiahnuté zemetrasením v meste Kraljevo v roku 2010 (4 nové obytné domy s 366 bytovými jednotkami). Fond s RB RE je zameraný na financovanie aktivít v oblasti riešenia hospodárskej a sociálnej transformácie, udržateľného rozvoja a environmentálnej udržateľnosti v oprávnených krajinách.

V rámci aktivít **rozvojovej spolupráce** v roku 2019 MF SR finančne podporilo realizáciu Resource Mobilization Facility. Ide o program implementovaný UNDP, ktorý sa zameriava na využívanie expertízy slovenského súkromného sektora v prospech municipalít na Západnom Balkáne. Počas pilotnej fázy bolo spolu zrealizovaných 10 štúdií uskutočniteľnosti (v Bosne a Hercegovine, Čiernej Hore a Srbsku), najmä v sektoroch verejného osvetlenia, obnoviteľných energetických zdrojov, vody a sanitácie a IT riešení, ktoré by mali v dohľadnom období viesť k väčším investičným projektom. Uplatnenie slovenských firiem v rozvojovej spolupráci dlhodobo podporuje aj program Rozvojmajstri, implementovaný v spolupráci s UNDP, ktorý už od roku 2015 poskytuje cieleňé poradenstvo pre spoločnosti so záujmom zapojiť sa do tendrov medzinárodných finančných inštitúcií a medzinárodných organizácií.

3.5. Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR

MPRV SR spustilo **online exportnú databázu** (www.bestslovakfood.com) slovenských potravinárskych spoločností s cieľom propagovať kvalitné slovenské potravinárske produkty v zahraničí a zároveň podporovať a rozvíjať potravinársky priemysel. V databáze majú možnosť registrovať sa slovenskí výrobcovia najlepšej kvality, ktorí už exportujú, ako aj tí, ktorí majú záujem začať exportovať do zahraničia. Informácie ohľadom exportnej databázy boli sprostredkované potravinárskym komorám, veľvyslanectvám a jednotlivým spoločnostiam. Exportná databáza bola predstavená počas exportného dňa 7. novembra 2019 na výstave GASTRA&KULINÁRIA 2019. Ekonomickí diplomati na základe výzvy MPRV SR vytvorili list maloobchodných sietí, importérov a distribútorov v danej krajine, ktorým bude táto platforma prezentovaná. Portál sa vďaka podpore ekonomickej diplomacie dostáva do povedomia širšej verejnosti a stáva sa komunikačným nástrojom s cieľom prezentovania slovenského potravinárstva zo strany veľvyslancov a diplomatov.

V oblasti výskumnej a inovačnej spolupráce so zahraničím rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka naďalej v roku 2019 aktívne spolupracoval s krajinami združenými v **iniciatíve BIOEAST**, ktorej cieľom je širšie presadzovanie záujmov krajín strednej a východnej Európy vo výskumných a inovačných programoch, zlepšenie vzájomnej spolupráce vo výskume a inováciách, zlepšenie spolupráce s ostatnými členskými krajinami EÚ, implementácia agendy

obehového biohospodárstva revidovanej stratégie EÚ pre biohospodárstvo na regionálnej a národnej úrovni. V rámci slovenského predsedníctva vo Vyšehradskej skupine SR podporila aktivity smerujúce k jej zviditeľneniu na úrovni EÚ aktívnou účasťou na podujatiach zameraných na biohospodárstvo a jeho rozvoj v EÚ, k strategickému mysleniu a budovaniu kapacít v oblasti biohospodárstva na národnej úrovni, aj na úrovni EÚ. 8. mája 2019 sa v Tatranskej Lesnej konalo stretnutie ministrov pôdohospodárstva členských krajín iniciatívy, na ktorom bola podpísaná spoločná deklarácia k iniciatíve BIOEAST. Deklarácia bola následne podpísaná ministrami pre výskum. V 2019 bol schválený koordinačný a podporný projekt BIOEASTsUP, v rámci programu H2020, ktorý má slúžiť na podporu aktivít celej iniciatívy BIOEAST. MPRV SR je členom projektového konzorcia a je zodpovedný za riadenie jedného zo šiestich pracovných balíkov. Koordinátorom celého projektu je poľský inštitút IUNG. Prvé projektové stretnutie sa uskutočnilo v októbri 2019. SR je aj naďalej koordinátorom tematickej skupiny zameranej na lesníctvo. Postupne sa zapája do ďalších pracovných skupín zameraných na bioenergetiku a agroekologickú intenzifikáciu.

V oblasti multilaterálnej ekonomickej diplomacie rezort v roku 2019 zabezpečoval plnenie bežných úloh súvisiacich s členstvom SR v OECD. **Program OECD pre agrárnu vedu (CRP)** udelil v roku 2019 individuálne štipendium vedcovi z Národného lesníckeho centra vo Zvolene. Slovensko sa v roku 2019 aktívne zapájalo do aktivít smerujúcich k zamedzeniu vstupu ilegálnych pesticídov na územie EÚ. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre podpísala v októbri 2019 Memorandum o spolupráci s OECD. Memorandum vytvára rámec pre krátkodobé stáže študentov inžinierskeho a doktorandského štúdia na odborných direktoriátoch OECD a zakladá možnosti spolupráce predovšetkým s Direktoriátom OECD pre obchod a poľnohospodárstvo (TAD). V roku 2019, počas predsedníctva SR na zasadnutí Rady OECD na ministerskej úrovni (MCM) v Paríži, sa na podnet SR prvýkrát počas Fóra OECD zorganizoval **diskusný panel venovaný poľnohospodárstvu**, konkrétne téme digitalizácie v poľnohospodárstve. V júni 2019 sa v Mojmírovciach konal jubilejný 20. ročník medzinárodného školiaceho kurzu „**Harmonizácia hodnotenia kvality ovocia a zeleniny**“. Medzinárodný školiaci kurz sa konal pod záštitou MPRV SR a stal sa prvým kurzom, ktorý sa koná pod záštitou EHK OSN a OECD.

V rámci návrhu VFR na roky 2021 – 2027 SR podporuje ambiciózny a rovnovážny rozpočet EÚ s dostatkom zdrojov na tradičné politiky, ako sú politika súdržnosti a spoločná poľnohospodárska politika.

V roku 2019 bolo ekonomickej diplomacii venovaných niekoľko bodov v rámci zasadnutí **Rady ministrov EÚ pre poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo**. Výrazné obavy ministrov poľnohospodárstva členských štátov EÚ, vrátane SR, vyvolalo najmä konečné znenie dohody o voľnom obchode medzi EÚ a krajinami MERCOSUR.

Rok 2019 bol vo **WTO** rokom postupného „reštartu“ po neúspešnej 11. Ministerskej konferencii (MK), ktorá sa konala v Buenos Aires (Argentína, december 2017). Ostatná konferencia priniesla sklamanie, nakoľko sa delegáciám členských štátov nepodarilo dosiahnuť konsenzus a dohodnúť sa na budúcich záväzkoch za poľnohospodárstvo v niektorých kľúčových otázkach, ako napr. liberalizácia domácich podpôr narúšajúcich obchod, definitívne riešenie verejného skladovania pre účely potravinovej bezpečnosti, liberalizácia v sektore bavlny, či subvencie v morském rybolove. Počas roku 2019 sa hľadali problematiky a elementy, u ktorých sa javila potenciálna možnosť uzatvorenia mnohostrannej dohody členov WTO. Významnou oblasťou v globálnom poňatí naďalej zostávajú aj subvencie v morském rybolove. Aj napriek tomu, že je SR vnútrozemská krajina, podporuje stanovenie prísnejších pravidiel nad rámec doterajších záväzkov v záujme zachovania biodiverzity a rovnováhy morskej a oceánskej fauny. V súčasnosti prebiehajú vo WTO zložité rokovania o menovaní odvolacieho orgánu WTO (appellate body, skr. AB) v rámci mechanizmu urovnávania sporov. Je potrebné vyriešiť dlhodobu zablokovanú situáciu a voľby jeho členov – sudcov, nakoľko pretrvávajúca patová situácia by mohla znefunkčniť celú organizáciu. USA pokračujú v blokovaní voľby

chýbajúcich členov a nesúhlasia s návrhmi na reformu AB. Napriek celkovým komplikáciám nemá EÚ záujem blokovat' rozpočet WTO a podporuje citlivý kompromis. Spory v rámci WTO: 1/ Pretrvávajú obchodný spor medzi USA a Čínou, ktorý vypukol v prvej polovici r. 2018, keď USA uvalili na dovoz niektorých čínskych výrobkov antidumpingové dodatočné clá, 2/ Pozitívnym aktom sa stalo uzavretie dohody medzi EÚ a US o pridelení podielu colnej kvóty pre USA na dovoz vysokokvalitného hovädzieho mäsa zo zvierat, ktorým sa nepodávali rastové hormóny, 3/ USA zaviedli dodatočné clá na zoznam určitých výrobkov EÚ ako odvetné opatrenie za spor medzi EÚ a USA v leteckom priemysle (Airbus – Boeing).

V rámci plnenia obchodno-politických cieľov stratégie vonkajších ekonomických vzťahov sa konali zasadnutia viacerých **medzivládnych komisií**, na ktorých participoval aj rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Zástupcovia rezortu sa zúčastnili na 4. zasadnutí Konzultačnej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi SR a Chorvátskou republikou, 9. zasadnutí Zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi SR a Srbskou republikou a zasadnutí Zmiešanej slovensko-maďarskej komisie pre otázky poľnohospodárstva, veterinárnej a fytosanitárnej starostlivosti. V roku 2019 sa taktiež konalo 10. zasadnutie Zmiešanej komisie pre ekonomickú a obchodnú spoluprácu medzi SR a Indickou republikou, 20. zasadnutie Medzivládnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Ruskou federáciou a 14. zasadnutie Zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Bieloruskou republikou, na ktorých sa zástupcovia MPRV SR nezúčastnili, avšak v protokole bola zapracovaná aj spolupráca v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva.

V oblasti bilaterálnej obchodnej spolupráce SR úzko spolupracuje s gestorom MH SR pri prípravách **pozičných dokumentov pre Výbor EK pre obchodnú politiku** pred rokovaniami ako aj v priebehu týchto rokovaní s príslušnou treťou krajinou, resp. zoskupením viacerých tretích krajín. Predmetom kritiky agrárnej verejnosti v SR a EÚ bola Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi EÚ a Kanadou (**CETA**). Doterajšie údaje o vzájomnom obchode však dokladajú postupný nárast nášho exportu a pokles agrárneho importu z Kanady. Rokovania s USA o dohode **TTIP** nepokračovali ani v tomto roku, ale na druhej strane USA zaviedli v novembri odvetné opatrenia za dotácie na podporu lietadiel Airbus. V platnosti je už dohoda s Vietnamom, ktorá je v prospech EÚ – a to najmä ohľadom spracovaných poľnohospodárskych výrobkov, kde je viac možností aj pre našich producentov na zvýšenie exportu. Rovnako sa uplatňuje dohoda o voľnom obchode s Japonskom a Singapurom. S Čile rokuje EÚ o modernizácii obchodnej dohody, členské štáty tu pribrzdili príliš liberálny prístup EK v oblasti hydiny. Rokovania s Indiou sú dlhodobu prerušené od roku 2013, v roku 2016 sa uskutočnila len technická diskusia, nateraz sa nepripravuje nové kolo rokovaní.

Už niekoľko rokov prebiehajú rokovania o voľnom obchode medzi EÚ a krajinami **ASEAN**. V tomto štádiu sa ešte nedá určiť dosah dohôd na náš agrárny trh. Všeobecne však možno deklarovať, že uzatvorením dohôd s týmito krajinami by nemal byť ohrozený agrárny sektor SR. Iná situácia je v prípade dohody o voľnom obchode medzi EÚ a krajinami **MERCOSUR**. Naš rezort v úzkej spolupráci s MH SR, berúc do úvahy stanoviská agrárnej verejnosti SR, zastával výrazne defenzívny prístup, EK však bola pripravená k širšej liberalizácii agrárneho importu v kompenzácii za väčšie koncesie na náš export priemyselných výrobkov. V roku 2019 sa dosiahla dohoda na politickej úrovni (definitívne koncesné listiny ešte nie sú finalizované), na základe ktorej sa pre MERCOSUR poskytnú významné koncesie na náš import najmä 4 výrazne citlivých položiek: hovädzie mäso, mäso z hydiny, cukor a melasa. Z aspektu agrárneho sektoru EÚ možno hodnotiť túto dohodu ako nevýhodnú.

V roku 2019 pokračovali aj rokovania o **DVO** medzi EÚ a **Austráliou a EÚ a Novým Zélandom**. Situáciu na svetovom trhu s potravinami stále negatívne ovplyvňuje pokračujúce **embargo Ruskej federácie na import vybraných potravín**. Súčasne sa v roku 2019 rieši vysoký nárast **importu hydiny z Ukrajiny** bez cla, ktorý poškodzuje aj domácich chovateľov hydiny v SR, EK pripravila v spolupráci s členskými štátmi návrh ochranného opatrenia.

Po niekoľkoročných rokovaní sa v r. 2019 podarilo uzavrieť **dohodu o certifikácii mliečnych výrobkov s Čínou**, na základe ktorej budú môcť naši producenti vyvážať mliečne produkty zo SR na čínsky trh. Súčasne sa vedú s čínskou stranou rokovania a umožnení **vývozu ďalších živočíšnych produktov zo SR na čínsky trh**.

Aj koncom roku 2019 zostáva otvoreným problémom budúcnosť vzťahov s Veľkou Britániou po brexite. Proklamovaný odchod krajiny z colnej únie s EÚ by mohol negatívne postihnúť aj náš export, nakoľko s krajinou máme kladné saldo agrárneho obchodu.

3.6. Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Sekcia cestovného ruchu (SCR) zabezpečovala v roku 2019 realizáciu marketingových a propagačných aktivít cestovného ruchu na základe schválenej Aktualizovanej marketingovej stratégie na roky 2019 – 2020 a prezentovala Slovensko v zahraničí ako atraktívnu turistickú destináciu pod značkou „Travel in Slovakia Good Idea“. SCR zabezpečila v roku 2019 realizáciu národných stánkov SR na **15 medzinárodných veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu v zahraničí a 1 domácom veľtrhu**: Viedeň (Rakúsko), Utrecht (Holandsko), Bratislava (SR), Miláno (Taliansko), Praha (ČR), Budapešť (Maďarsko), Berlín (Nemecko), Moskva (Rusko), Kyjev (Ukrajina), Katovice (Poľsko), Šanghaj (Čína), Frankfurt (Nemecko), Nadarzyn (Poľsko), Londýn (Veľká Británia), Barcelona (Španielsko), Varšava (Poľsko). V oblasti marketingovej propagácie na podporu zvýšenia aktívneho zahraničného cestovného ruchu SR zabezpečovala SCR v priebehu roka 2019 na šiestich primárnych zdrojových trhoch (Rusko, Česká republika, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Poľsko) prezentácie a workshopy pre odbornú i laickú verejnosť prostredníctvom svojich zahraničných zástupcov. SCR zabezpečovala v roku 2019 spolu **15 infociest a famtripov**, ktorých cieľom bolo priblížiť turistický potenciál Slovenska predstaviteľom zahraničných médií/novinárov alebo touroperátorov (cestovných kancelárií) z krajín ako Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Ruská federácia, Taliansko a Čína.

V rámci **spolupráce krajín V4** (Slovensko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko) sa uskutočnili prezentácie cestovného ruchu SR pod spoločnou značkou „**Discover Central Europe**“ na vzdialených trhoch - USA, Indonézia, Malajzia, Filipíny, Saudská Arábia, Kuvajt, Spojené arabské emiráty a taktiež v Azerbajdžane, Gruzínsku a Kazachstane. V súvislosti s predsedníctvom SR v zoskupení V4 organizovala SCR 12. - 13. marca 2019 vo Vysokých Tatrách na Štrbskom Plese stretnutie štátnych tajomníkov zodpovedných za cestovný ruch a stretnutie riaditeľov národných organizácií cestovného ruchu krajín V4, na ktorom sa podpísal marketingový plán spoločných aktivít v cestovnom ruchu na rok 2019 a protokol o spolupráci v cestovnom ruchu krajín V4 na rok 2019.

V roku 2020 plánuje SCR zrealizovať prezentáciu Slovenska na **13 medzinárodných veľtrhoch cestovného ruchu** (Viedeň, Tel Aviv, Praha, Budapešť, Berlín, Moskva, Kyjev, Frankfurt, Šanghaj, Rimini, Londýn, Varšava a Barcelona) a 1 domácom (Bratislava). Formou národného stánku sa SR prostredníctvom SCR plánuje prezentovať na 12 medzinárodných veľtrhoch cestovného ruchu. Pokiaľ ide o veľtrh ITB Šanghaj, plánujeme opätovne spolupracovať s ETC (European Travel Commission) a prezentovať sa samostatným pultom v rámci spoločného európskeho stánku, ktorý bude organizačne zabezpečovať a zastrešovať ETC. V rámci týchto veľtrhov poskytuje MDV SR priestor slovenským subjektom cestovného ruchu zúčastniť sa na nich z pozície spoluvystavovateľov v národnej expozícii. Okrem podnikateľských subjektov (cestovné kancelárie, kúpele, hotely a pod.) využívajú túto možnosť aj krajské a oblasťné organizácie cestovného ruchu v SR.

V oblasti bilaterálnej spolupráce bolo 23. októbra 2019 v Rige podpísané Memorandum o spolupráci v oblasti cestovného ruchu medzi Ministerstvom dopravy a výstavby SR (MDV SR) a Ministerstvom kultúry a cestovného ruchu ČLR. Memorandum bolo podpísané pri príležitosti 5. stretnutia na vysokej úrovni v rámci spolupráce 17 krajín strednej a východnej

Európy a Číny v cestovnom ruchu a jeho cieľom je prispieť k zvýšeniu počtu čínskych turistov a ich prenocovaní v SR.

Rok 2019 bol z pohľadu **civilného letectva** náročný, keďže došlo ku krachu niektorých leteckých dopravcov, ako aj k zastaveniu letov lietadla Boeing 737 Max po dvoch haváriách v Indonézii a Etiópii. Práve tento typ lietadla mal zohrať aj kľúčovú úlohu v oblasti dovolenkových letov a tento typ mal v roku 2019 uviesť do svojej flotily írsky nízkonákladový dopravca Ryanair, ktorý je najväčším leteckým dopravcom na bratislavskom letisku. Z tohto dôvodu došlo aj k určitému prepadu rozvoja nových leteckých spojení, ako pri pravidelnej tak aj pri charterovej doprave. Nedošlo ale k tak výraznému zníženiu prepravenej kapacity ako sa predpokladalo a dokonca za prvých desať mesiacov tohto roka malo bratislavské letisko rovnaký počet prepravených cestujúcich ako minulý rok. Letisko M. R. Štefánika v Bratislave vybavilo za desať mesiacov tohto roka totiž viac ako 2 milióny cestujúcich, čo sa pritom podarilo v celej histórii letiska prekonať doposiaľ len trikrát – v rokoch 2007, 2008 a 2018. Do konca októbra odletelo z alebo priletelo do Bratislavy 2 011 946 pasažierov. Dokonca od začiatku roka do konca októbra 2019 odbavilo letisko na prílete a odlete o 19 cestujúcich viac ako v rovnakom období vlani, avšak už v októbri bol pokles na úrovni 3,9 % oproti októbru minulého roka. Najviac cestujúcich smerovalo už tradične do/z Londýna, Dublinu, Kyjeva, Skopje či Sofie. Za desať mesiacov sa na letisku uskutočnilo 25 117 odletov a pristátí lietadiel. Počas zimného letového poriadku budú pravidelné lety ponúkať prepravcovia Ryanair, Wizz Air, Pobeda a flydubai. Plánované sú aj série dovolenkových letov do Hurghady, Gambie a Ománu, pričom sa ale v týchto mesiacoch už očakáva ďalší pokles oproti rovnakému obdobiu minulého roka. Košické letisko za prvých 10 mesiacov zaznamenalo nárast prepravených pasažierov o 5,5 % a prepravilo 506 923 pasažierov. Okrem bratislavského a košického letiska zaznamenalo dobré čísla aj piešťanské letisko, ktorému sa podarilo zazmluvniť letné charterové lety do Egypta a Turecka. Ostatné letiská ostali stabilné.

Pri príležitosti kontrolného dňa mosta Komárno-Komárom dňa 28. mája 2019 podpísali minister dopravy a výstavby SR A. Érsek a minister inovácií a technológií Maďarskej republiky L. Palkovics **dohodu o vybudovaní mosta v Ipeľskom Predmostí**. Výstavbou mosta nad riekou Ipeľ medzi obcami Ipeľské Predmostie a Drégelypalánk sa podporí cezhraničná spolupráca, voľný pohyb osôb za účelom práce alebo štúdia a prispeje sa k celkovému rozvoju dotknutých regiónov. Most bude určený pre medzinárodnú osobnú a nákladnú dopravu do maximálnej celkovej hmotnosti 3,5t, ale aj pre peších a cyklistov.

Dňa 3. októbra 2019 dorazil do terminálu v Dunajskej Strede **prvý ucelený nákladný vlak z čínskeho mesta Xian**. Jeho pravidelná prevádzka prináša množstvo obchodných výhod pre samotné slovenské železnice. Pri prechode na Slovensko je nevyhnutná prekládka kontajnerov medzi širokým a európskym železničným rozchodom v TKD DOBRÁ. Ide o významný bod celej tranzitnej trasy. Tovar z kontajnerov ďalej smeruje k zákazníkom do Česka, Maďarska, Rakúska a na Slovensko. Na úspešný príchod nákladného vlaku nadviazali rokovania ministra dopravy a výstavby SR A. Érseka s ministrom dopravy ČĽR Li Xiaopengom v Šanghaji, 5. novembra 2019. Na stretnutí diskutovali o nových obchodných príležitostiach v nákladnej železničnej doprave. Obe strany zároveň podpísali Memorandum o porozumení v oblasti dopravy a logistiky opakuje sa. Cieľom je vytvoriť podmienky, ktoré podporia prepravu tovarov medzi Čínou a Európou, ktoré by smerovali cez Slovensko, vytvorenie spoločných pracovných skupín, spoločná účasť na medzinárodných výstavách a veľtrhoch a rovnako aj vzájomná výmena informácií v oblasti rozvoja intermodálnej prepravy. Pri tejto príležitosti sa zástupca MDV SR P. Hrapko zúčastnil na seminári so slovenskými a čínskymi logistickými spoločnosťami organizujúcimi železničné prepravy medzi ČĽR a EÚ, kde slovenská strana informovala o možnostiach trasovania vlakov cez Slovensko. Dňa 8. novembra 2019 rokovala delegácia MDV SR s Národnou plánovacou a reformnou komisiou ČĽR o možnostiach rozvoja trasovania vlakov medzi EÚ a ČĽR cez Slovensko a o príprave pravidelného vlaku Xi'an – Dunajská Streda od januára 2020. V prípade, ak linka bude úspešne zavedená, bude promovaná

čínskou stranou ako **otvorenie novej trasy EÚ – ČLR cez Slovensko** všetkým čínskym provinciám, ktoré majú, alebo plánujú vytvoriť vlakové spojenie do Európy.

3.7. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

S **Bieloruskou republikou** 8. januára - 8. marca 2019 bola vyhlásená verejná výzva na predkladanie vedecko-výskumných projektov so zreteľom na priority vládou schválenej stratégie pre oblasť výskumu a vývoja v nasledovných oblastiach: poľnohospodárska technika a technológia, medicína, lekárske technológie a liečivá, chemické inžinierstvo, nanotechnológie a biotechnológia a nové materiály. Po vzájomnej zhode boli vybrané tri projekty, ktoré sa implementujú od 1. augusta 2019.. S **Francúzskou republikou** bola 1. júla - 2. septembra 2019 vyhlásená výzva podporujúca mobilitu vedeckých pracovníkov. Zasadnutie zmiešanej slovensko-francúzskej komisie pre výber projektov sa uskutoční v januári 2020 v Bratislave. Financovanie projektov je plánované od 1. februára 2020. 2. multilaterálna **výzva Dunajskej stratégie DS-FR 2019** bola otvorená 8. júla - 20. septembra 2019, momentálne prebieha technicko-formálna kontrola projektov. 14. zasadnutie **Zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu** medzi SR a **Bieloruskou republikou** sa uskutočnilo v Minsku v dňoch 23. - 24. októbra 2019, za účasti štátnej tajomníčky MŠVVŠ SR O. Nachtmannovej. Zástupcovia oboch strán potvrdili záujem o pokračovanie vo vzájomnom prehlbovaní a rozširovaní spolupráce v oblasti vedy, techniky a vzdelávania medzi oboma krajinami. Zdôraznili dôležitosť spoločného financovania slovensko-bieloruských vedeckých a vedecko-technických projektov na roky 2019 – 2022. Strany sa dohodli financovať aj štvrtý projekt v období rokov 2019 - 2022. 20. zasadnutie **Medzivládnej rusko-slovenskej komisie** pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu sa uskutočnilo v Soči dňa 27. septembra 2019. V rámci stretnutia zasadala Rusko–slovenská pracovná skupina pre vzdelávanie a vedeckú spoluprácu. Bolo dohodnuté, že podpis memoranda o porozumení medzi Ministerstvom vedy a vysokého školstva Ruskej federácie a MŠVVaŠ SR o spoločnej výzve na podporu projektov vedy a techniky v prioritných oblastiach prebehne najneskôr začiatkom roku 2020. V roku 2020 bude na základe memoranda vyhlásená výzva na podávanie projektov, ktoré budú realizované v rokoch 2021-2023. 4. **ministerská konferencia o inováciách Čína + 17 krajín SVE** sa v dňoch 8.-9. októbra 2019 uskutočnila v Belehrade. Podujatie sa uskutočnilo pod názvom "Joint Vision for the Innovative Future". Zúčastnili sa na ňom aj predstavitelia MŠVVŠ SR pod vedením štátneho tajomníka MŠVVŠ SR P. Krajňáka. Súčasne s ministerskou konferenciou sa uskutočnilo podnikateľské fórum, na ktorom sa predstavili aj slovenské spoločnosti. Počas konferencie bola podpísaná Belehradská deklarácia, ktorá načrtla spoločnú víziu zúčastnených krajín v oblasti výskumu a inovácií. 5. ministerská konferencia sa bude konať v Číne a 6. ministerská konferencia by sa mala konať koncom roka 2021 na Slovensku. Dňa 2. decembra 2019 sa na MŠVVŠ SR uskutočnilo **pracovné rokovanie s francúzskymi partnermi** o možnosti prehĺbenia spolupráce v oblasti vedy a techniky za účasti veľvyslancov oboch krajín a štátnej tajomníčky MŠVVŠ SR O. Nachtmannovej. Strany prediskutovali možnosti prehĺbiť spoluprácu vo vede a technike formou podpory výskumných projektov a dohodli sa, že preveria záujem a rozpočtové možnosti vyhlásenia výzvy na financovanie výskumných projektov v roku 2020. MŠVVŠ SR sa aktívne zapájalo do rokovaní o návrhu **rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie v rokoch 2021 – 2027 Horizont Európa**, pričom presadzovalo v novom rámcovom programe najmä podporu synergií s ďalšími európskymi programami (najmä EŠIF), podporu rozširovania účasti (widening participation), geografickú rovnováhu ako kritérium pri hodnotení projektov a otázku odmeňovania výskumníkov (remuneration). K návrhu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia bola dosiahnutá čiastočná dohoda o všeobecnom smerovaní (PGA), potvrdená Spoločným porozumením (CU) zo dňa 27. marca 2019 a k návrhu

Rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje špecifický program na vykonávanie programu Horizont Európa, bola dňa 15. apríla 2019 dosiahnutá čiastočná dohoda o všeobecnom smerovaní (PGA). MŠVVŠ SR pripravilo v spolupráci s prierezovými rezortmi a relevantnými inštitúciami **Koncepciu vesmírnych aktivít v SR**. Zámerom koncepcie je analyzovať stav vesmírnych aktivít v SR a do budúcnosti nájsť vhodnú formu ich udržateľného financovania a nadrezortného riadenia, ktorá by rešpektovala jednak prierezový charakter vesmírnych aktivít a taktiež by reagovala na nové vesmírne programy a výzvy EÚ, ako aj na nové podmienky spolupráce s Európskou vesmírnou agentúrou po roku 2020. Koncepcia je materiálom, ktorý by mal slúžiť ako východisko pre budúcu vesmírnu stratégiu SR. Koncepcia bola predložená na rokovanie Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie dňa 24.6.2019. V súvislosti s **Plánom pre európske spolupracujúce štáty (PECS)** medzi SR a Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) bolo v rokoch 2016-2019 z rozpočtu MŠVVŠ SR uhradených do ESA 5,4 mil. eur. Z predmetnej čiastky sa financuje 29 úspešných slovenských projektov v rámci štyroch PECS výziev. V roku 2019 bola otvorená 5. PECS výzva. Z úspešných PECS projektov je 13 z podnikateľského sektora, čo naznačuje smerovanie k väčšiemu zapojeniu priemyslu a čo je preferovaným zámerom spolupráce SR a ESA. Projekty sú orientované na vývoj softvéru, využitie satelitných údajov v procese sledovania Zeme, navigácie, vesmírneho odpadu a pod. Okrem priamej návratnosti finančných prostriedkov má spolupráca s ESA nezanedbateľný vplyv na nepriamu návratnosť investovaných financií, čo posilňuje vedomostnú ekonomiku, zvyšuje hospodársky rast a tvorbu pracovných miest v krajine. MŠVVŠ SR pokračovalo v **koordinácii prioritnej oblasti 7 (Vedomostná spoločnosť) Stratégie EÚ pre dunajský región** (the EU Strategy for the Danube Region – EUSDR, Dunajská stratégia). V rámci revízie Akčného plánu EUSDR MŠVVŠ SR vypracovalo ciele, úlohy a aktivity prioritnej oblasti 7 na roky 2021 - 2027. MŠVVŠ SR v **Maďarsku** participovalo na podujatí Space event v rámci ITU World Conference a realizovalo diverzifikačný workshop Getting into Space.

Výzvy a úlohy do budúceho obdobia sú pokračovanie spolupráce s Európskou vesmírnou agentúrou, príprava národnej vesmírnej legislatívy a príprava dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky.

3.8. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Vláda SR uznesením č. 473 z dňa 10. októbra 2018 schválila „Stratégiu pracovnej mobility cudzincov v Slovenskej republike“ (ďalej – „Stratégia“), na príprave ktorej aktívne participovali aj zástupcovia rezortu zahraničných vecí.

EÚ v roku 2019 rozhodla o umiestnení sídla **Európskeho orgánu práce v Bratislave**, čo je výrazom pro-európskeho smerovania a odborného kreditu SR. Ide o prvú agentúru EÚ so sídlom na Slovensku, ktorej hlavným poslaním bude zlepšiť implementáciu práva EÚ v oblasti cezhraničnej pracovnej mobility, vrátane voľného pohybu pracovníkov.

Pokiaľ ide o oblasť ekonomickej diplomacie, rezort zahraničných vecí sa v Stratégii zaviazal k plneniu opatrenia „**Aktívna propagácia profesií s nedostatkom pracovnej sily na slovenskom pracovnom trhu v zahraničí**“, ktoré sa má realizovať od roku 2019 (s výhladom na ďalšie roky), a to v spolupráci s rezortom hospodárstva a rezortom práce. Rezort hospodárstva definuje hospodárske priority SR (na základe dokumentu „Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030“), kým rezort práce identifikuje nedostatok pracovnej sily na slovenskom pracovnom trhu (na základe dokumentu „Zoznamu zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily“). S využitím týchto informácií má MZVEZ SR vykonávať aktívnu propagáciu hospodárskych priorít SR a nedostatkových pozícií na trhu práce v SR v zahraničí prostredníctvom ekonomických diplomatov. MPSVR napĺňa uvedenú úlohu prostredníctvom zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 12, písm. a i). Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny zverejňuje

zoznam zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily za uplynulý kalendárny štvrt'rok v okresoch, v ktorých priemerná miera evidovanej nezamestnanosti bola nižšia ako 5 %. Zoznam zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily sprístupňuje rezort práce aj cez hlavnú časť svojej webovej stránky v časti „Pracovná mobilita cudzincov“.

3.9. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPVII)

Prostredníctvom inovačného diplomata v **USA** zabezpečuje a financuje ÚPVII účasť 2 slovenských startupov v akcelératore Smart City Works (SCW) na základe kontraktu ÚPVII s Center for Innovative Technology v štáte Virginia. Dva víťazné startupy boli vybraté spoločnou americko-slovenskou komisiou pre účasť na zimnom akceleračnom programe SCW v trvaní 3 mesiacov, predpokladaný začiatok je koniec januára 2020. ÚPVII sa v spolupráci so ZÚ Washington usiluje o vytvorenie fondu s Massachusetts Institute of Technology na financovanie spoločných vedecko-výskumných projektov, pokračujú pobyty vedcov slovenských technických univerzít na Kalifornskej univerzite v Berkeley a podporuje účasť slovenských firiem na významných technologických podujatiach v USA (napr. CES v Las Vegas, SXSW v Texase a podobne).

Aktívna podpora firiem v medzinárodnom obchode, ich prezentácia na medzinárodných podujatiach a aktivity zamerané na transfer špičkových technológií predstavujú významnú časť práce inovačného diplomata v **Izraeli**. Jedným z prvkov inovačného ekosystému v Izraeli sú akcelératory. S finančnou podporou ÚPVII absolvovali slovenské firmy v mesiacoch máj-jún 2019 program akcelératora ILOG (Innovation Leaders Open Gate). Vybraných bolo šesť firiem, ktoré pôsobia v priemysle 4.0, kybernetickej bezpečnosti a biotechnológiách. Cieľom programu bolo preklenúť ranné štádium podnikania, zlepšiť inovatívne riešenia a zdokonaľiť podnikateľský plán. Prostredníctvom podporného programu Slovak Business Agency sa slovenské startupy zúčastňujú na významnom inovačnom podujatí DLD Innovation Festival v Tel Avive, prínosom bola účasť na podujatí AI Week zameranom na trendy v oblasti umelej inteligencie a v roku 2020 sa ÚPVII pokúsi zorganizovať účasť zástupcov zo SR aj na konferencii Smart Mobility Summit. Projekt je súčasťou slovensko-izraelskej novej iniciatívy v oblasti inovácií v spolupráci s USA.

Významným prvkom inovačného ekosystému **Fínska** je Akadémia vied a pre spoluprácu so Slovenskom vyniká vo fínskom ekosystéme aj mesto Espoo (súčasť metropolitného systému hlavného mesta), jeho „Espoo Innovation Garden“ a vedecko-výskumná inštitúcia VTT (národné technologické výskumné centrum). Inovačný diplomat v Helsinkách uskutočnil v roku 2019 množstvo stretnutí s predstaviteľmi fínskeho výskumného a inovačného ekosystému. Po prvýkrát sa v spolupráci Slovak Business Agency a ÚPVII zrealizovala účasť šiestich slovenských startupov na podujatí SLUSH v Helsinkách (20.-22. novembra 2019). Prostredníctvom inovačného diplomata bola pre startupy zabezpečená aj účasť na seminári Aalto Startup Center, stretnutia s fínskymi, nemeckými a indickými startupmi a predstaviteľmi VTT, ako aj účasť na workshope Business Finland k podmienkam podpory zahraničných startupov. Pripravuje sa pilotný projekt pre edukáciu slovenských startupov v Aalto Startup Center, rozvíja sa diskusia o strategickej spolupráci Slovenskej technickej univerzity v Bratislave s Aalto University, rozpracováva sa vstup a transfer know-how Aalto Startup Center do STU Startup City a ich dlhodobé partnerstvo, pripravuje sa vstup ÚPVII do Aalto Seed Fund, otvorili sa rozhovory o spolupráci viacerých slovenských a fínskych firiem (napr. Tachyum a Nokia), začína sa spolupráca VTT so slovenskými vedcami v oblasti prelomovej technológie kvantových počítačov s plánovaným workshopom v Bratislave a pripravuje sa aj spolupráca slovenských IT startupov s VTT a Aalto University formou účasti na prezentáciách projektov VTT.

Inovačný diplomat v **Číne** identifikoval možnosti ako zapojiť slovenské inovatívne firmy do spolupráce a procesov s čínskymi partnermi a pripravuje návrh aj na ich účasť na

podujatiach s inovačným potenciálom v roku 2020. Ako najúčinnější sa javí spolupráca so štátnou entitou Innoway za podpory ÚPVII formou prezentácií slovenských firiem priamo v sídle Innoway (pripravuje sa inkubačný program podľa vzoru spolupráce s akcelerátorom ILOG v Izraeli). Na podujatí Asia-Europe Innovation Forum bolo prisľúbených niekoľko ponúk pre slovenské spoločnosti s možnosťou využitia mestských fondov. ÚPVII bude venovať pozornosť aj inovačným iniciatívam v rámci spolupráce krajín strednej a východnej Európy a Číny (17+1), ako napr. ďalším krokom pre naplnenie záväzku zo summitu v Dubrovniku ohľadom blockchainových technológií.

3.10. Slovenská akadémia vied

SAV v roku 2019 pokračovala v rozvíjaní aktivít v spolupráci s MZVEZ SR a zastupiteľskými úradmi SR v zahraničí. V januári sa v spolupráci so ZÚ SR v **Nórsku** uskutočnila návšteva delegácie Univerzity v Bergene v SAV. Pokračovala spolupráca s **Tureckou** radou pre vedecký a technologický výskum (TUBITAK), v rámci ktorej sa v Bratislave konalo spoločné vedecké fórum. Na fóre sa zúčastnila H. E. H. A. Ügdül, mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa TR v SR a predseda SAV prof. RNDr. P. Šajgalík, DrSc. Počas fóra boli vedeckými pracovníkmi prediskutované tematické okruhy z oblasti jadrovej energetiky, ochrany životného prostredia, prírodných a medicínskych vied. Výstupom vedeckého fóra bolo Spoločné vyhlásenie SAV, TUBITAK a GK SR v Istanbule o podpore spoločnej vedeckej spolupráce. V rámci výzvy na podávanie spoločných výskumných projektov ukončenej na jar 2019 boli schválené na financovanie dva projekty, koncom roka 2019 bola vyhlásená nová výzva. V apríli bola podpísaná zmluva o spolupráci s **talianskym Národným centrom pre vedu (CNR)**. Spolupráca sa bude realizovať prostredníctvom mobilitných projektov. V spolupráci so ZÚ SR v **Helénskej republike** sa uskutočnilo rokovanie o vzájomnej spolupráci medzi SAV a Univerzitou v Patrasi. Výsledkom rokovania je podpísanie spoločného Memoranda o porozumení, ktoré vytvára podmienky pre priamu spoluprácu medzi oboma inštitúciami. V nadväznosti na návštevu veľvyslanca **Srbskej republiky** v SAV (20. mája 2019) sa začali rokovania o vzájomnej spolupráci medzi SAV a Srbskou akadémiou vied a umení. Taktiež bolo podpísané memorandum s Northwestern Polytechnical University v **Číne**. MoU je zamerané najmä na dlhodobé výmenné pobyty vedeckých pracovníkov a doktorandov. Zástupcovia SAV sa v Kjóte zúčastnili na 10th EU - Japan Science Policy Forum (účasť bola sprostredkovaná ZÚ SR v **Toku**) a na 16th Science and Technology in Society Forum 2019. Pokračovala spolupráca medzi SAV a Ministry of Science and Technology (MOST) **Taiwan**, v rámci ktorej sa začali riešiť dva nové spoločné projekty. Pripravuje sa výzva na podávanie spoločných projektov na rok 2020. V spolupráci s MZVEZ SR sa v roku 2020 pripravuje návšteva zástupcov Fraunhofer (**Nemecko**) na Slovensku. Delegácia by mala navštíviť vybrané podniky a výskumné zariadenia SAV zamerané na vývoj a inovácie.

3.11. Ekonomická univerzita Bratislava

V roku 2019 bol Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom Fakulty medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave **akreditovaný vzdelávací program „Príprava ekonomických diplomatov“** určený na vzdelávanie ekonomických diplomatov MZVEZ SR. Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave tiež nominovala **11 študentov**, ktorí absolvovali **stáž na MZVEZ SR**. Okrem toho, jednotlivé fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave riešili viacero **výskumných projektov zameraných na podporu slovenského exportu a konkurencieschopnosti v medzinárodnom prostredí**, ako napríklad: Inštitucionálna podpora

exportu zo strany štátu v oblasti poistných produktov Eximbanky SR v porovnaní s vybranými krajinami Európskej únie, vplyv geopolitických zmien na presadzovanie strategických zahraničnoobchodných záujmov EÚ (s implikáciami na ekonomiku SR), Zvyšovanie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov prostredníctvom zavádzania inovácií v globálnom hospodárskom prostredí, Význam projektu Európskej energetickej únie pre strategické zámery tohto zoskupenia v kontexte podpory konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky, Eliminácia medzinárodného dvojitého zdanenia podnikateľských subjektov a jej vplyv na rozvoj podnikania a investovania v SR a Dopad vývoja globálnej ekonomiky a trendov smerovania hospodárstva eurozóny na finančné riadenie podnikateľských subjektov pôsobiacich v SR.